

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

25 лютого 2025 р. Запоріжжя

№ 42-А

Про затвердження інструкцій
з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка»

На виконання вимог «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29 січня 1998 року № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 квітня 1998 року за № 226/2666, «Положення про організацію роботи з ОП та БЖД учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом МОНУ від 26.12.2017 р., № 1669, Положення № 5-ОП «Про розробку інструкцій з охорони праці в НУ «Запорізька політехніка» затвердженого наказом ректора від 29.07.24 р., № 142-А.,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити інструкції з охорони праці:

1.1 Кафедра деталей машин і підйомно - транспортних механізмів

- Інструкція з охорони праці №552-ОП для викладачів кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці №553-ОП для користувачів персональних ЕОМ для роботи в комп'ютерному класі (ауд.544) кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці № 554-ОП при виконанні робіт в лабораторії вантажопідйомні машини (ауд.11, 11 а) кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці № 555-ОП при виконанні робіт в лабораторії машини безперервного транспорту (ауд.13) кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці №556-ОП при виконанні робіт в навчальній лабораторії динамічних випробувань імені професора Михайлова П.А. (ауд.174 а) кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці №557-ОП при виконанні робіт в лабораторії деталей машин (ауд .545) кафедри ДМПТМ;
- Інструкція з охорони праці № 558-ОП при виконанні робіт в лабораторії деталей машин (ауд.546 а) кафедри ДМПТМ;

1.2 Кафедра композиційних матеріалів, хімії та технологій

- Інструкція з охорони праці № 559-ОП при виконанні робіт на електрозварювальному обладнанні в лабораторії «Зварювання» кафедри КМХТ;

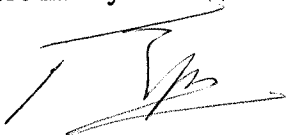
1.3 Кафедра обробки металів тиском

- Інструкція з охорони праці №560-ОП для викладачів та співробітників кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці №561-ОП для користувачів персональних ЕОМ та оргтехніки кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 562-ОП при виконанні робіт в лабораторіях кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 563-ОП при виконанні робіт на розривній машині моделі Р-5 кафедри ОМТ;

- Інструкція з охорони праці № 564-ОП при виконанні робіт на холодно – висаджу вальному автоматі моделі АБ-120 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 565-ОП при виконанні робіт на вакуумній електропечі типу СНВ-1.3.1/16 И 1 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 566-ОП при виконанні робіт на електропечах типу СНОЛ – 2,5.4.1,4/11 И1, СНОЛ – 1,6.2,0.0,8/9-МІ кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 567-ОП при виконанні робіт на гідравлічних пресах моделей ДБ – 2432, П-481 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 568-ОП при виконанні робіт на прокатних вальцях кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 569-ОП при виконанні робіт з використанням підвісного електричного одно балочного крана типу (5-17,4 – 15-6-380) кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 570-ОП при виконанні робіт на пневмомолоті МБ-412 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 571-ОП при виконанні робіт на електричній камерній печі ПЕК- 1 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 572-ОП при виконанні робіт на вібраційному ситі кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 573-ОП при виконанні робіт на активаторі – змішувачі типу АСП – 3 кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 574-ОП при виконанні робіт на валковому змішувачі кафедри ОМТ;
- Інструкція з охорони праці № 575-ОП при виконанні робіт на прес- автоматах моделей КА – 8130, КА – 0424 кафедри ОМТ.

2. Начальнику ІОЦ Андрію САВЧУКУ розмістити цей наказ в розділі «Охорона праці».
3. Контроль за виконанням цього наказу покладаю на проректора з АГР Миколу ЧЕЧЕЛЯ.

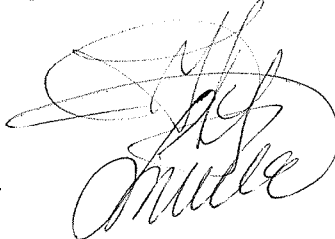
Ректор

Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО:

Проректор АГР

Микола ЧЕЧЕЛЬ

_____ 2025р.

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

_____ 2025р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 552
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 552
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана інструкція встановлює загальні вимоги охорони праці для всіх викладачів університету. Спеціальні вимоги охорони праці для викладачів окремих кафедр, де в цьому є необхідність, а також для окремих видів робіт (занять) приведені в призначених для них інструкціях.

1.2. Вимоги даної інструкції **обов'язкові** для викладачів університету.

1.3. Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, учбової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка», за що винні викладачі притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності в відповідності із законодавством України.

1.4. **Вимоги до викладачів:**

- до роботи викладачами допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту;
- на робочому місці викладач проходить **первинний** інструктаж і проходить навчання з охорони праці в відповідності до Положення № 3-ОП «Про порядок

проведення навчання і перевірки знань, інструктажів з питань ОП та БЖД для працівників та здобувачів освіти в НУ «Запорізька політехніка» від 31.12.2021р. № 270-4, що діє в університеті;

- **повторний** інструктаж з охорони праці на робочому місці викладач повинен проходити 1 раз в 6 місяців;
- періодичні **медичні огляди** проходять викладачі, які працюють безпосередньо під дією шкідливих та небезпечних приладів чи речовин.

Крім того, при необхідності з викладачами проводяться інструктажі:

- **позаплановий**, по розпорядженню та наказу служби ЦЗ, П, ТБ, ОП та ВО.
- **цільовий**, коли виконуються роботи, безпосередньо не зв'язані з обов'язками по спеціальності (професії).
Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі з викладачами проводять завідувачі кафедрами. Результати проведеного інструктажу записуються в «Журналі реєстрації з питань охорони праці на робочому місці для працівників» (Додаток No 2).

Забороняється:

- допускати на робоче, учбове місце особу, яка не має відношення до роботи (даного заняття);
- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові електронагрівальні прилади;
- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;
- захаращувати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, матеріалами, тарою будь-якою продукцією;
- знаходитись на роботі і виконувати будь-яку роботу в нетверезому стані. Для забезпечення вимог пожежо- та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в університеті **заборонено** наказом Міністра освіти і науки України від 08.11.2004 р. № 855.

1.5. Завідувач кафедри зобов'язаний:

- ознайомити викладача з посадовими обов'язками;
- показати йому робоче місце.

1.6. Викладач зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка»;
- виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

1.7. Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити свого завідувача кафедрою, а останній ректора та відділ охорони праці, зберегти для розслідування обстановку на місці нещасного випадку (робоче місце) і стан обладнання таким, яким воно було на час випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю оточуючих людей і не призведе до аварії..

1.8. Бути надзвичайно уважними при пересуванні як в межах університету, так і за його межами.

1.9. При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розмішувати квіти в верхній частині вікон.

1.10. Піклуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці.

1.11. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність, відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього трудового розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. При відкритті приміщення перевірити справність замків та охоронної сигналізації (якщо приміщення нею обладнане) і не відкриті допоміжним персоналом.

2.2. Підготувати робоче місце до роботи, провітрити приміщення, при необхідності одягти спеціальний одяг.

2.3. Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів;

- відсутність видимих пошкоджень заземлення наявного обладнання;

- наявність первинних засобів пожежогасіння;

2.4. Про всі виявлені недоліки повідомити завідувача кафедрою.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоти.

3.2. Будь-яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку. Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших. Навчання проводити в приміщенні, передбаченому розкладом занять.

3.3. Освітні процеси, які супроводжуються виділенням шкідливих речовин, необхідно виконувати при діючій вентиляційній системі і застосуванні засобів індивідуального захисту. Заняття в лабораторіях проводити за інструкцією з охорони праці для даної лабораторії або лабораторної роботи.

3.4. Про всі несправності в обладнанні, системах водозабезпечення, каналізації, опалення, вентиляції, кондиціонування, необхідно повідомляти кваліфікованих

фахівців, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт за телефонами: Служба головного енергетика - 769-83-57; Служба головного механіка - 769-83-37.

3.5. Забороняється:

- зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає сумнів, або призначення яких ви не знаєте;
- працювати без належного освітлення робочого місця;
- залишати без нагляду обладнання, що працює;
- включати та виключати (крім аварійних випадків) обладнання, роботу на якому не доручено;
- користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритими нагрівальними елементами, коли це є необхідно для освітнього процесу.

Викладачі повинні:

- зберігати чистоту в приміщеннях;
 - знати місцезнаходження аптечки;
- вміти надати першу допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).

3.6. Припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома завідувача кафедри у випадках:

- відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);
- припинення подачі електроенергії, появи запаху диму та ін.;
- нагріванні електропроводів, електроапаратури вище НОРМИ (наявність характерного запаху перегріву).

3.7. В разі, коли працівники залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю, (або керують такими роботами) необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні, і пам'ятати про допустимі норми підняття ваги.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. Відключити всі електроспоживачі.
- 4.2. Привести в порядок робоче місце.
- 4.3. Перевірити закриття вікон, кватирки, водопровідних кранів, відключити вентиляцію та освітлення.
- 4.4. Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.
- 4.5. В разі виявлення недоліків повідомити про них завідувача кафедри.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Створення аварійних ситуацій (пожеж, вибухів, ураження електричним струмом ін.) можна уникнути, підвищивши увагу при виконанні робіт з дотриманням заходів безпеки праці.

5.2. При виникненні пожежі треба:

5.2.1. Вимкнути електромережу, вентиляцію, обладнання, вивести людей з приміщення.

5.2.2. Негайно приступити до гасіння пожежі підручними засобами.

5.2.3. При неможливості ліквідувати пожежу своїми силами, викликати пожежну охорону за тел. **9-101** або **3-10** (Служба охорони та зв'язку).

5.2.4. Повідомити адміністрацію кафедри і університету.

5.2.5. Викладачам, які в цей час проводять заняття, треба організовано евакуювати здобувачів освіти на двір.

5.2.6. Завідувач кафедри керує процесом евакуації здобувачів освіти.

5.3. Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми.

5.3.1. У випадку ураження електричним струмом треба вимкнути головний вимикач, відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за одяг, якщо він сухий. Визначити стан потерпілого, надати першу допомогу, викликати лікаря, зателефонувати за телефоном **9 - 103** у швидку допомогу. Якщо при ураженні електричним струмом постраждалий дихає рідко і судорожно, або в нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) необхідно негайно зробити штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги).

5.3.2. Важких наслідків від легких травм можна уникнути шляхом надання першої допомоги, своєчасним використанням медичних препаратів з аптечки, що зберігається в лабораторії. Невеликі рани промиваються перекисом водню, змащуються йодом і пов'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом. При важких кровоточивих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати лікаря. Забороняється торкатись рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар.

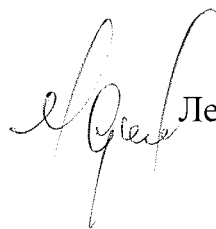
5.3.3. При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також необхідно робити холодні примочки.

Якщо удар стався в область голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності, треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу.

При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу.

Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

В.о. завідувача кафедри ДМ і ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

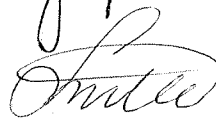
ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

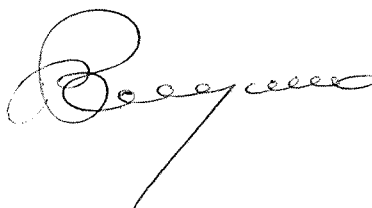
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 553
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХЕОМ
ДЛЯ РОБОТИ В КОМП'ЮТЕРНОМУ КЛАСІ (АУД. 544)
кафедри Деталей машин і підйомно – транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 553
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ
ДЛЯ РОБОТИ В КОМП'ЮТЕРНОМУ КЛАСІ (АУД. 544)**

Кафедри деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Інструкцією розроблено відповідно до Методичних рекомендацій Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань для створення сприятливих умов праці користувачів ЕОМ, що працюють із дисплеями, а також Правил охорони праці при експлуатації електронно-обчислювальних машин. Вимоги цієї інструкції поширюються на всі комп'ютерні класи і робочі місця, обладнані персональним ЕОМ в університеті.

1.2. Особи, що працюють у якості операторів ПЕОМ, крім цієї інструкції повинні знати:

- а/ інструкцію з протипожежної безпеки;
- б/ правила особистої гігієни;

в/ правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку (у тому числі і при ураженні електричним струмом).

1.3. До самостійної роботи в якості оператора ПЕОМ допускаються особи, що пройшли інструктаж з охорони праці. Інструктаж проводить безпосередньо керівник робіт. Інструктаж завершується перевіркою знань усним опитуванням, а також перевіркою набутих навичок безпечних прийомів праці.

1.4. Знання перевіряє особа, що проводила інструктаж. Про проведення інструктажу і допуск до роботи особа, що проводила інструктаж робить записи в журналі. При цьому обов'язковий підпис особи, яка інструктується, і того, хто інструктує. Журнали інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

1.5. Користувачі /оператори/ ПЕОМ повинні мати 1 групу з електробезпеки, а також знання і навички надання першої допомоги при ураженні електричним струмом користувачам /операторам/ заборонено самостійно вскривати блоки ПЕОМ. Студенти не мають першо групи з електробезпеки і користуються ПЕОМ під наглядом викладача, співробітника лабораторії, класу.

1.6. Ремонтно-технічний персонал, який проводить ремонт і технічне обслуговування ПЕОМ, повинен мати кваліфікаційну групу з електробезпеки не нижче 2-ої.

1.7. При роботі на ПЕОМ можуть виникнути такі небезпечні і шкідливі виробничі умови:

- небезпечне значення напруги, що живить електроприлади, замикання якої може відбутися через тіло людини у випадку дотику до відкритих струмопроводних частин, або електроустаткування й електродротів із ушкодженою ізоляцією;
- статична електрика на конструктивних елементах пристроїв ПЕОМ;
- перенапруження зору при роботі з екранними пристроями (дисплей), особливо при нераціональному розташуванні екрана відносно очей і ненормальної освітленості робочих поверхонь у зоні відеотерміналів (ВДТ);
- наявність позитивних іонів, що виникають внаслідок іонізації повітря елементами високовольтної схеми блоку живлення відеотерміналу;

- рентгенівське, радіочастотне, інфрачервоне випромінювання.

1.8. Безпека користувача /оператора/ при експлуатації пристроїв ПЕОМ і зниження рівня впливу несприятливих умов до струмопровідних частин;

А/ захистом від можливого дотику до струмопровідних частин;

Б/ застосування заземлення пристроїв ПЕОМ;

В/ раціональним розташуванням відеомоніторів відносно джерел освітленості (як штучних, так і природних);

Г/ провітрюванням приміщень і щоденного вологого прибирання приміщень;

Д/ навчанням працівника правилам безпечної роботи з відеотерміналом ПЕОМ;

Е/ неухильним дотриманням заходів безпеки, викладених у наступних пунктах цієї інструкції.

1.9. Приміщення з ПЕОМ повинні мати сонцезахисні пристрої для зниження перепадів яскравостей між природним світлом і екранами моніторів. Всі оздоблювальні матеріали приміщень повинні бути матовими /напівматовими/.

1.10. Найбільшу небезпеку при роботі дисплея мають низькочастотні електромагнітні поля, утворювані рядковим трансформатором. Для зниження впливу електромагнітного поля необхідно:

А/ користувачу /оператору/ перебувати не ближче 0,5 м від екрана власного дисплея і не ближче 1,2 м від задніх стінок інших дисплеїв;

Б/ у приміщеннях із дисплеями проводити щоденне вологе прибирання і не рідше одного разу за зміну витирати екран.

1.11. Робоче місце оператора ПЕОМ повинно бути обладнане з урахуванням вимог ДСТУ 8604.2015 „Робоче місце при виконанні робіт сидячи. Загальні ергономічні вимоги”:

а/ конструкція робочих меблів повинна забезпечувати можливість індивідуального регулювання відповідно до росту працівника і створювати зручну позу;

б/ часто використовувані предмети праці й органи керування повинні знаходитися в оптимальній робочій зоні;

в/під стільницею робочого столу повинен бути вільний простір для ніг із розмірами по висоті не менше 600 мм, по ширині – 500 мм, по глибині – 650 мм;

г/ на поверхні робочого столу для документів рекомендується мати спеціальну підставку, відстань якої від очей повинна бути аналогічною відстані від очей до клавіатури, що дозволяє знижувати зорову втому;

д/ поверхня сидіння і спинки повинні бути напівм'якими із покриттям, що не ковзає, не електризується і добре пропускає повітря.

1.12. Монітори ПЕОМ повинні розташовуватись на відстані не менше 1 м від стін і не менш 1,5 між собою. Забороняється розташування моніторів екранами один до другого.

1.13. На одного працюючого з ПЕОМ повинно припадати не менше 6,0 кв. М площі і не менше 19,5 куб. М об'єму робочого приміщення.

1.14. Система освітлення може бути загального або локального переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинне виключати попадання в очі прямого світла.

1.15. Електропостачання повинно здійснюватись через окреме розведення й окремий контур робочого заземлення. Електророзетки і вилки повинні бути тільки трьохконтактні.

1.16. Забороняється експлуатація ПЕОМ без заземлення і при наявності вологи на елементах устаткування.

1.17. Користувач /оператор/ ПЕОМ зобов'язаний:

а/ виконувати тільки доручення йому керівником роботи;

б/ виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку підрозділу і повсякденні вказівки керівника робіт;

в/ пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників;

г/ помітивши порушення інструкції іншими робітниками або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужими, попередити робітника і повідомити свого керівника про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт;

д/ протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце, не захарашувати його і проходи до нього;

ж/ знати місце розташування засобів пожежогасіння на робочу місці і вміти користуватись ними, знати місця збереження медикаментів.

1.18. Користувачу /оператору/ ПЕОМ забороняється:

а/ виконувати розпорядження адміністрації, якщо воно суперечить правилам охорони праці і може призвести до нещасного випадку;

б/ вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) устаткування і механізми, робота на яких не доручена;

в/ відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючих інших;

г/ працювати на несправному устаткуванні;

д/ торкатися частин механізмів, що перебувають у русі, торкатися до струмопровідних частин, електричних дротів (навіть ізольованих), кабелів, клем, наступати на лежачі на підлозі переносні дроти.

1.19. За невиконання вимог, що містяться в цій інструкції, винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднані до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажною схемою.

2.2. Перевірити:

- справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв;
- відсутність зламів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок;
- відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях ПЕОМ;
- відсутність вологи на елементах у всіх пристроях.

2.3. Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу „Дисплей”:

- розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 – 800 мм;
- вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів;
- після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;
- при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування або засіб освітлення приміщення.

2.4. Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі), клавіатуру (для зниження рівня статичної електрики), зовнішньої поверхні екрана дисплея.

ІІІ. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220 V переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях ПЕОМ знаходяться в положенні „виключено”, а корпуси пристроїв заземлені (занулені).

3.2. Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.

3.3. Забороняється залишати своє робоче місце без відома керівника робіт.

3.4. Забороняється залишати ПЕОМ під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.

ІV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Встановити у положення „виключено” всі вимикачі пристроїв, з якими ви працювали.

4.2. Зробити вологе прибирання робочого місця. Витирання пилуки з апаратури робити при вимкненому електроживленні.

- 4.3. Про всі несправності, виявлені під час роботи і про вжиті заходи щодо їх усунення, доповісти керівнику робіт.
- 4.4. Виключити загальний вимикач електроживлення всіх робочих місць.
- 4.5. Виключити світло на робочому місці й у приміщенні.

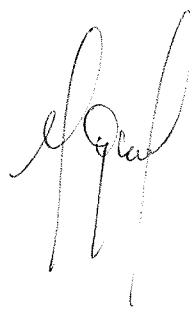
V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. При виявленні запаху гару в пристроях ПЕОМ припинити роботу, вимкнути апаратуру, повторно не вмикати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування ПЕОМ.
- 5.2. Покинути небезпечну зону і вжити заходи щодо попередження подальшого розвитку аварії (вимкнути електроенергію шляхом вимикання загального рубильника, або пакетного вимикача на електрощити приміщення, а у випадку пожежі – і приточно-витяжну вентиляцію).
- 5.3. Повідомити про те, що трапилося свого керівника.
- 5.4. При нещасному випадку очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і вжити заходи щодо надання першої медичної допомоги постраждалим. Необхідно також зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю, або здоров'ю інших людей і не призведе до більш тяжких наслідків.
- 5.5. При нещасних випадках надати таку долікарську допомогу постраждалим:
 - при ураженні електричним струмом, якщо постраждалий дихає рідко і судорожно, або у нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей);
 - робіть штучне дихання «рот в рот» і непрямого масажу серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги за телефоном **9 - 103**) при пораненні накладіть стерильну пов'язку;

при кровотечі рану закрийте стерильною пов'язкою і тримайте у такому стані 3-5 хвилин. Якщо кровотеча припинилася, пов'язку закріпіть бинтом;

при переломах, ударах, вивихах і розтягуваннях забезпечте спокійне і зручне положення ушкодженої частини тіла. У всіх випадках після надання першої допомоги постраждалого викличте швидку допомогу **9 – 103**.

В.о.завідувача кафедри ДМ і ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

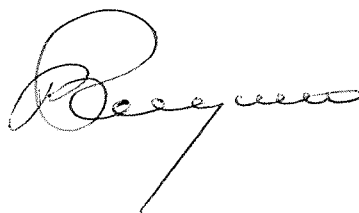
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 554
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ВАНТАЖОПІДЙОМНІ МАШИНИ (АУД. 11 І 11^А)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025 р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 554
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ВАНТАЖОПІДЙОМНІ МАШИНИ (АУД. 11 І 11^А)

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дана інструкція діє тільки в межах цієї лабораторії і призначена для забезпечення вимог охорони праці при роботі з вантажопідйомними машинами в аудиторіях 11 і 11^А кафедри «ДМ і ПТМ».

1.2. В лабораторії знаходиться таке обладнання: тренажер баштового крану КБ-100, модель велосипедного крану, ліфт, електротельфер, лабораторні установки (2 шт.) – ауд. 11; таль черв'ячна, макет елеватору – ауд. 11^А.

1.3. До виконання лабораторних робіт, пов'язаних з управлінням вантажопідйомними машинами, а також до підвішування вантажів на гак таких машин, допускаються:

- співробітники кафедри, які пройшли вступний, первинний, повторний інструктаж з охорони праці, вивчили правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку, та конструктивні особливості обладнання, знають свої функціональні обов'язки та допущені до самостійної роботи розпорядженням завідувача кафедри;

- здобувачі освіти, що пройшли інструктаж по управлінню вантажопідйомними машинами і безпечному стропуванню вантажів, під керівництвом викладача, який проводить заняття, з обов'язковим розписом у «Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка»» (Додаток № 5) та після перевірки знань з методики проведення лабораторних робіт.

1.4. Дотримуватись вимог охорони праці згідно з інструкціями по експлуатації і паспортом обладнання.

1.5. Піклуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці.

1.6. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність згідно з діючим законодавством і правилами внутрішнього розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Перед початком роботи необхідно оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що може зашкодити роботі.

2.2. Підготовка робочих місць в лабораторії повинна здійснюватись заздалегідь навчально-допоміжним персоналом.

2.3. Перевірити стан вантажозахоплюючих пристроїв, в тому числі:

- наявність на них бирок або клейміння із вказанням номера, вантажопідйомності і дати виготовлення;
- відсутність обриву окремих дротин, зносу та корозії зверху встановлених норм, для стропів, виготовлених з сталевих канатів;
- відсутність витяжки та зносу понад 10% від початкового діаметру ланки або тріщин для стропів, виготовлених з ланцюгів.

2.4. Перевірити справність основних деталей та вузлів вантажопідйомної машини:

- наявність та надійність кріплення захисного заземлення (тросика) до корпусу кнопочного управління;
- відсутність заїдання кнопок управління у гніздах;
- правильність намотки сталевих канатів на барабані;
- стан гака (знос у зеві від вантажозахоплюючого пристрою повинен бути не більше 10% відсутність тріщин та розігнутості, наявність шпінтовки гайки та легкість повертання гака у гаківій підвісці);
- після вказаних перевірок ввімкнути рубильник;
- перевірити роботу тормоза контрольним вантажем, або вантажем, близьким до вантажопідйомності механізму підйому, на висоту 200- 300 мм з витримкою у такому положенні на протязі 10 хвилин;
- перевірити роботу обмежувача висоти підйому гака.

2.5. Перевірити відсутність видимих пошкоджень захисного заземлення (занулення), а також наявність засобів вогнегасіння.

2.6. При виявленні будь-якої несправності вантажопідйомної машини або вантажозахоплюючого пристрою негайно припинити роботу, доповісти керівникові робіт, викладачеві, зав.лабораторії про помічені несправності. До усунення дефектів обслуговуючим персоналом лабораторії і без його дозволу до роботи не приступати. Усувати самому будь-які несправності механізмів та електрообладнання забороняється.

ІІІ. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1. Не порушувати самим і зупиняти порушників правил безпеки роботи.
- 3.2. Не чіпати, не вмикати та не вимикати без дозволу керівника робіт рубильники, перемикачі, кнопки та інше.
- 3.3. Управляти вантажопідйомними машинами без контролю викладача або зав.лабораторією забороняється. Самостійно виконувати роботи дозволяється тільки на макетах вантажопідйомних машин після отримання відповідного для конкретного макета інструктажу.
- 3.4. Під час роботи бути уважним, не відволікатися на сторонні справи та не відволікати інших.
- 3.5. Обв'язування та зачеплення вантажу проводити тільки відповідно до вимог, передбачених завданням лабораторної роботи.
- 3.6. Для обв'язування підіймаємого вантажу приміняти стропа відповідно до його маси, з урахуванням числа розгалужень каната або ланцюга і кута їх нахилу.
- 3.7. Канати і ланцюги повинні бути підібрані такої довжини, щоб кут між їх розгалуженням не перевищував 90°
- 3.8. Не піднімати вантаж, маса якого перевищує вантажопідйомність машини, вказану на трафареті.
- 3.9. Не допускати підняття гака вантажопідйомної машини до обмежувача висоти підняття. Обмежувач висоти підняття гака призначений для аварійних цілей.
- 3.10. Слідкувати за тим, щоб при обв'язуванні вантажу, що має гострі ребра (кути), були встановлені підкладки для захисту строп від псування. Обв'язування проводити так, щоб виключалась можливість випадання окремих частин вантажу і забезпечувалось його стійке положення при пересуванні.
- 3.11. Дрібноштучні вантажі (поковки, відливки, готові деталі і т.ін.) потрібно переміщувати у спеціальній тарі. При цьому завантаження її повинно бути не вище бортів.
- 3.12. При підйманні або опусканні вантажу, встановленого біля стіни, інших конструкцій чи обладнання, не знаходитись самому і слідкувати за тим, щоб не було інших людей між вантажем і вказаними частинами будівлі та обладнання.
- 3.13. Перед підніманням вантажу, за масою близького до дозволеної вантажопідйомності, підняти його на висоту 200 – 300 мм і перевірити надійність гальма. У всіх випадках перед підніманням вантажу впевнитись у тому, що вантаж надійно обв'язаний і не може випасти або розсипатися під час транспортування.
- 3.14. При виявленні неправильного і ненадійного обв'язування або зачеплення вантажу, опустити його і провести строповку знову. Пам'ятати, що тримати

стропи, зіслизуючі з вантажу при його піднятті або транспортуванні, а також поправляти їх ударами молотка або лома забороняється.

3.15. При переміщенні вантажу у горизонтальному напрямку він повинен бути піднятий не менш, ніж на 0,5 м вище предметів, які зустрічаються на шляху. Вантаж піднімати та переміщувати плавно, без ривків і розхитувань.

3.16. Не переключати рух механізму вантажопідйомної машини з прямого ходу на зворотній до повної його зупинки.

3.17. Не переміщати вантаж над людьми. Під час переміщення вантажу в горизонтальному напрямку знаходитись від нього на безпечній відстані.

3.18. При перекосі не вирівнювати вантаж, який підіймається або переміщується, масою свого тіла.

3.19. Для розвороту, а також для запобігання самовільного розвороту довгомірних та громіздких вантажів під час їх підйому чи переміщення застосовувати спеціальні відтяжки необхідної довжини.

3.20. Не підтягувати вантаж по підлозі при косому натяжінні вантажного канату вантажопідйомної машини. Для цієї мети вимагати встановлення спеціальних блоків, які забезпечують вертикальне положення вантажного канату.

3.21. На місці укладки вантажу попередньо укласти підкладки, щоб стропи можна було легко і без пошкоджень витягти з-під вантажу. Пам'ятати, що звільнювати вантажопідйомною машиною защемлені стропи забороняється. Перед опусканням вантажу оглянути місце, на яке вантаж повинен бути опущений та переконатися в неможливості падіння, перекидання або зісковзування вантажу, який встановлюється.

3.22. негайно доповідати викладачеві, зав.лабораторії, старшому лаборанту про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на вантажопідйомних машинах.

3.23. Співробітники кафедри та здобувачі освіти можуть припинити роботу, якщо створились умови (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні), небезпечні для їх життя і здоров'я, а також для людей, які їх оточують. Факт наявності такої ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці, з участю представників профспілки.

3.24. Всі співробітники і здобувачі освіти повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.

3.25. При нещасних випадках та раптових захворюваннях доповісти відповідальній особі, при необхідності надати постраждалому першу допомогу.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Звільнити гак від вантажу.

4.2. Підняти гак вантажопідйомної машини і виключити рубильник.

4.3. Прибрати зйомні вантажозахоплюючі пристрої у відвідене для їх зберігання місце.

4.4. Про всі неполадки, виявлені під час роботи, повідомляти викладача або зав.лабораторією для прийняття заходів по їх усуненню.

4.5. Привести в порядок робочі місця.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Створення аварійних ситуацій (пожеж, вибухів, ураження електричним струмом та ін.) можна уникнути, підвищивши увагу при виконанні робіт з дотриманням заходів безпеки праці.

5.2. При виникненні пожежі треба:

5.2.1. Вимкнути електромережу, вентиляцію, обладнання, вивести людей з приміщення.

5.2.2. негайно приступити до гасіння пожежі підручними засобами.

5.2.3. При неможливості ліквідувати пожежу своїми силами, викликати пожежну охорону за тел. **9 – 101 або 3 – 10** (служба охорони та зв'язку).

5.2.4. Повідомити адміністрацію кафедри і університету.

5.2.5. Викладачам, які в цей час проводять заняття, треба організовано евакуювати здобувачів освіти на двір.

5.2.6. Завідувач кафедри керує процесом евакуації здобувачів освіти.

5.3. Якщо при дотику до частин електропристрою (приладу) відчувається електричний струм, необхідно відключити електропристрій (прилад) від електромережі і повідомити про це керівника занять (робіт), а також вжити заходи проти повторення аварійної ситуації, зокрема вивісити на пусковому пристрої (ручці рубильника) попереджуючий плакат “Не вмикати. Працюють люди”, виставити пост, повідомити службу головного енергетика. Тел. 3-59.

5.4. Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми.

5.4.1. У випадку ураження електричним струмом треба вимкнути головний вимикач, відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за одяг, якщо він сухий. Визначити стан потерпілого, надати першу допомогу, зателефонувати за телефоном **9 – 103** у швидку допомогу. Якщо при ураженні електричним струмом постраждалий дихає рідко і судорожно, або в нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) необхідно негайно зробити штучне дихання “рот в рот” і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги).

5.4.2. Важких наслідків від легких травм можна уникнути шляхом надання першої допомоги, своєчасним використанням медичних препаратів з аптечки, що зберігається в лабораторії. Невеликі рани промиваються перекиссю водню, змащуються йодом і пов'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом. При важких кровоточивих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати швидку допомогу. Забороняється торкатись рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар.

5.4.3. При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також необхідно робити холодні примочки.

Якщо удар стався в область голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності, треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу.

При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу.

Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

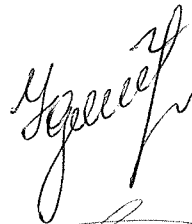
В.о. завідувача кафедри ДМ і ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

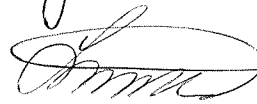
ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 555
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
МАШИНИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ТРАНСПОРТУ (АУД. 13)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 555
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
МАШИНИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ТРАНСПОРТУ (АУД. 13)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана інструкція діє тільки в межах цієї лабораторії і призначена для забезпечення вимог охорони праці при роботі з машинами безперервного транспорту (далі МБТ) в аудиторії 13 кафедри «ДМ і ПТМ».

1.2. В лабораторії знаходиться таке обладнання: модель стрічкового конвейєру, модель стрічкового транспортеру, модель віброконвейєру.

1.3. До виконання лабораторних робіт, пов'язаних з управлінням МБТ допускаються:

- співробітники кафедри, які пройшли вступний, первинний, повторний інструктаж з охорони праці, вивчили правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку, та конструктивні особливості обладнання, знають свої функціональні обов'язки та допущені до самостійної роботи розпорядженням завідувача кафедри;
- здобувачі освіти, що пройшли інструктаж по управлінню МБТ, під керівництвом викладача, який проводить заняття, з обов'язковим розписом у «Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять,

лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка» (Додаток № 5) та після перевірки знань здобувачів освіти з методики проведення лабораторних та інших робіт.

- 1.4. Робочі місця повинні утримуватись в чистоті на протязі всього робочого часу.
- 1.5. Дотримуватись вимог охорони праці згідно з інструкціями по експлуатації і паспортом обладнання.
- 1.6. Піклуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці.
- 1.7. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність згідно з діючим законодавством і правилами внутрішнього розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. Перед початком роботи необхідно оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що може зашкодити роботі.
- 2.2. Підготовка робочих місць в лабораторії повинна здійснюватись заздалегідь навчально-допоміжним персоналом.
- 2.3. Перевірити справність основних деталей та вузлів МБТ:
 - наявність та надійність кріплення захисного заземлення (тросика) до корпусу кнопочного управління;
 - відсутність заїдання кнопок управління у гніздах;
 - наявність та надійність кріплення огороження.
- 2.5. Після вказаних перевірок ввімкнути рубильник.
- 2.6. Перевірити справність освітлення місця роботи.
- 2.7. При виявленні будь-якої несправності деталей та вузлів МБТ негайно припинити роботу до усунення дефектів обслуговуючим персоналом лабораторії і без його дозволу до роботи не приступати. Усувати самому будь-які несправності механізмів та електрообладнання забороняється.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1. Не порушувати самим і зупиняти порушників правил безпеки роботи.
- 3.2. Не чіпати, не вмикати та не вимикати без дозволу керівника робіт рубильники, перемикачі, кнопки та інше.
- 3.3. Управляти МБТ без контролю викладача або зав. лабораторією забороняється. Самостійно виконувати роботи дозволяється тільки на макетах МБТ після отримання відповідного для конкретного макета інструктажу.
- 3.4. Під час роботи бути уважним, не відволікатися на сторонні справи та не відволікати інших.
- 3.5. Негайно доповідати викладачеві, зав.лабораторії, старшому лаборанту про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на МБТ.
- 3.6. Співробітники кафедри та здобувачі освіти можуть припинити роботу, якщо створились умови (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні), небезпечні для їх життя і здоров'я, а також для людей, які їх оточують. Факт наявності такої

ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці, з участю представників профспілки.

3.7. Всі співробітники і здобувачі освіти повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.

3.8. При нещасних випадках та раптових захворюваннях доповісти відповідальній особі, при необхідності надати постраждалому першу допомогу.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Вимкнути рубильник.

4.2. Привести в порядок робочі місця.

4.3. Про всі неполадки, виявлені під час роботи, повідомити викладача або зав. лабораторією для прийняття заходів по їх усуненню.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Створення аварійних ситуацій (пожеж, вибухів, ураження електричним струмом та ін.) можна уникнути, підвищивши увагу при виконанні робіт з дотриманням заходів безпеки праці.

5.2. При виникненні пожежі треба:

5.2.1. Вимкнути електромережу, вентиляцію, обладнання, вивести людей з приміщення.

5.2.2. Негайно приступити до гасіння пожежі підручними засобами.

5.2.3. При неможливості ліквідувати пожежу своїми силами, викликати пожежну охорону за тел. **9 – 101** або **3 – 10** (службу охорони та зв'язку).

5.2.4. Повідомити адміністрацію кафедри і університету.

5.2.5. Викладачам, які в цей час проводять заняття, треба організовано евакуювати здобувачів освіти на двір.

5.2.6. Завідувач кафедри керує процесом евакуації здобувачів освіти.

5.3. Якщо при дотику до частин електропристрою (приладу) відчувається електричний струм, необхідно відключити електропристрій (прилад) від електромережі і повідомити про це керівника занять (робіт), а також вжити заходи проти повторення аварійної ситуації зокрема вивісити на пусковому пристрої (ручці рубильника) попереджуючий плакат “Не вмикати. Працюють люди”, виставити пост, повідомити службу головного енергетика тел. 3-59.

5.4. Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми.

5.4.1. У випадку ураження електричним струмом треба вимкнути головний вимикач, відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за одяг, якщо він сухий. Визначити стан потерпілого, надати першу допомогу, зателефонувати за телефоном 9 – 103 у швидку допомогу. Якщо при ураженні електричним струмом постраждалий дихає рідко і судорожно, або в нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) необхідно негайно зробити штучне дихання “рот в рот” і

непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги).

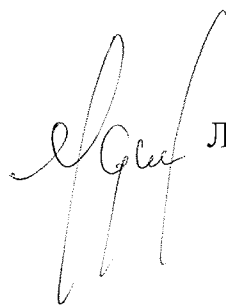
5.4.2. Важких наслідків від легких травм можна уникнути шляхом надання першої допомоги, своєчасним використанням медичних препаратів з аптечки, що зберігаються в лабораторії. Невеликі рани промиваються перекисом водню, змащуються йодом і пов'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом. При важких кровоточивих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати швидку допомогу. Забороняється торкатись рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар.

5.4.3. При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також необхідно робити холодні примочки.

Якщо удар стався в область голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності, треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу.

При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу. Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

В.о. завідувача кафедри ДМ і ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

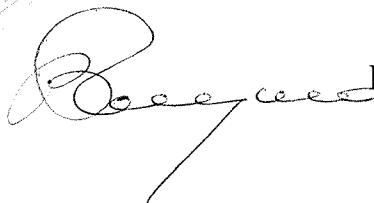
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 556
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В НАВЧАЛЬНІЙ ЛАБОРАТОРІЇ
ДИНАМІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ІМ. ПРОФ. МИХАЙЛОВА П.А.
(АУД. 174А)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 556
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В НАВЧАЛЬНІЙ ЛАБОРАТОРІЇ
ДИНАМІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ІМ. ПРОФ. МИХАЙЛОВА П.А.
(АУД. 174А)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана інструкція діє тільки в межах цієї навчальної лабораторії і призначена для забезпечення вимог охорони праці при роботі в аудиторії 174а кафедри «Деталі машин і ПТМ».

1.2. В навчальній лабораторії знаходиться таке обладнання: установка РС-1 для виконання науково-дослідних та лабораторних робіт. Сучасна вимірна апаратура для тензометрування, дослідження втоми металів та вивчення основних механічних та експлуатаційних якостей конструкційних сталей та інших сплавів і матеріалів.

1.3. До виконання лабораторних робіт на уставці РС-1 допускаються:
- співробітники кафедри, які пройшли вступний, первинний, повторний інструктажі з охорони праці, вивчили правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку, та конструктивні

особливості обладнання, знають свої функціональні обов'язки та допущені до самостійної роботи розпорядженням завідувача кафедри;

- здобувачі освіти, що пройшли інструктаж по роботі на установці, під керівництвом викладача, який проводить заняття, з обов'язковим розписом у "Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка» (Додаток №5) та після перевірки знань здобувачів з методики проведення лабораторних та інших робіт.

1.4. Робочі місця повинні утримуватись в чистоті на протязі всього робочого часу.

1.5. Дотримуватись вимог охорони праці згідно з інструкціями по експлуатації і паспортом обладнання.

1.6. Піклуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці.

1.7. Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність згідно з діючим законодавством і правилами внутрішнього розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Перед початком роботи необхідно оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що може зашкодити роботі.

2.2. Підготовка робочих місць в лабораторії повинна здійснюватись заздалегідь навчально-допоміжним персоналом.

2.3. Перевірити справність обладнання:

- наявність та надійність кріплення захисного заземлення (тросика) до корпусу кнопочного управління;

- відсутність заїдання кнопок управління у гніздах;

- наявність та надійність кріплення огороження.

2.5. Після вказаних перевірок ввімкнути рубильник.

2.6. Перевірити справність освітлення місця роботи.

2.7. При виявленні будь-якої несправності обладнання негайно припинити роботу до усунення дефектів обслуговуючим персоналом навчальної лабораторії і без його дозволу до роботи не приступати. Усувати самому будь-які несправності механізмів та електрообладнання забороняється.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Не порушувати самим і зупиняти порушників правил безпеки роботи. 3.2. Не чіпати, не вмикати та не вимикати без дозволу керівника робіт рубильники, перемикачі, кнопки та інше.

3.3. Управляти установкою без контролю викладача або зав.навч. лабораторією забороняється.

3.4. Під час роботи бути уважним, не відволікатися на сторонні справи та не відволікати інших.

3.5. Негайно доповідати викладачеві, зав.навч. лабораторії, старшому лаборанту про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на установці.

3.6. Співробітники кафедри та здобувачі освіти можуть припинити роботу, якщо створились умови (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні), небезпечні для їх життя і здоров'я, а також для людей, які їх оточують. Факт наявності такої ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці, з участю представників профспілки.

3.7. Всі співробітники і здобувачі освіти повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.

3.8. При нещасних випадках та раптових захворюваннях доповісти відповідальній особі, при необхідності надати постраждалому першу допомогу.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Вимкнути рубильник.

4.2. Привести в порядок робочі місця.

4.3. Про всі неполадки, виявлені під час роботи, повідомити викладача або зав. навч. лабораторією для прийняття заходів по їх усуненню.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Створення аварійних ситуацій (пожеж, вибухів, ураження електричним струмом та ін.) можна уникнути, підвищивши увагу при виконанні робіт з дотриманням заходів безпеки праці.

5.2. При виникненні пожежі треба:

5.2.1. Вимкнути електромережу, вентиляцію, обладнання, вивести людей з приміщення.

5.2.2. Негайно приступити до гасіння пожежі підручними засобами.

5.2.3. При неможливості ліквідувати пожежу своїми силами, викликати пожежну охорону за тел. 9 - 101 або 3 - 10 (служба охорони та зв'язку НУ «Запорізька політехніка»).

5.2.4. Повідомити адміністрацію кафедри і університету.

5.2.5. Викладачам, які в цей час проводять заняття, треба організовано евакуювати здобувачів освіти на двір.

5.2.6. Завідувач кафедри керує процесом евакуації здобувачів освіти.

5.3. Якщо при дотику до частин електропристрою (приладу) відчувається електричний струм, необхідно відключити електропристрій (прилад) від електромережі і повідомити про це керівника занять (робіт), а також вжити заходи проти повторення аварійної ситуації зокрема вивісити на пусковому пристрої (ручці рубильника) попереджувачий плакат «Не вмикати. Працюють люди», виставити пост, повідомити службу головного енергетика тел. 769-83-57.

5.4. Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми.

5.4.1. У випадку ураження електричним струмом треба вимкнути головний вимикач, відірвати потерпілого від струмоведучих частин, взявши його за одяг, якщо він сухий. Визначити стан потерпілого, надати першу допомогу, зателефонувати за телефоном **9 - 103** у швидку допомогу. Якщо при ураженні електричним струмом постраждалий дихає рідко і судорожно, або в нього відсутні ознаки життя (не прослуховується дихання, немає пульсу, розширені зіниці очей) необхідно негайно зробити штучне дихання "рот в рот" і непрямий масаж серця (при цьому необхідно організувати виклик швидкої допомоги).

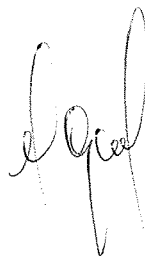
5.4.2. Важких наслідків від легких травм можна уникнути шляхом надання першої допомоги, своєчасним використанням медичних препаратів з аптечки, що зберігаються в лабораторії. Невеликі рани промиваються перекиссю водню, змащуються йодом і пов'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом. При важких кровоточивих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати швидку допомогу. Забороняється торкатись рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар.

5.4.3. При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також необхідно робити холодні примочки.

Якщо удар стався в область голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності, треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу.

При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу. Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

В.о. завідувача кафедри ДМ і ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

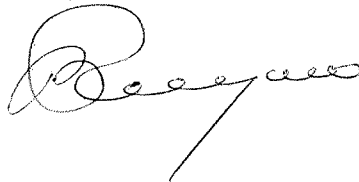
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 557
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ДЕТАЛЕЙ МАШИН (АУД. 545)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 557
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ДЕТАЛЕЙ МАШИН (АУД. 545)

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана інструкція діє тільки в межах цієї лабораторії.

1.2 В лабораторії знаходиться таке обладнання: редуктори різних модифікацій, установка ДМ-41, ДМ28М, прилад для вивчення роботи редуктора ДПЗА, ДМ-36, установка для дослідження болтового з'єднання, що навантажено зовнішньою осью силою, підшипники та інше.

1.3 До роботи в лабораторії допускаються особи, що ознайомились з правилами внутрішнього трудового розпорядку: пройшли медичний огляд, вступний, первинний, повторний інструктажі з охорони праці; вивчили правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку, та конструктивні особливості приладів і обладнання. Інструктаж проводить безпосередньо керівник робіт, який завершується перевіркою знань усним опитуванням. В «Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів освіти НУ «Запорізька політехніка»» (Додаток №5) залишається запис про проведення інструктажу з підписами особи, яку інструктують і яка інструктує.

1.4 Відповідно до правил охорони праці та техніки безпеки небезпечною вважається струм вище 12В у вологих та 36В у сухих приміщеннях.

1.5 Співробітники, які працюють в цій лабораторії, та ремонтно-технічний

персонал, повинні мати групу з електробезпеки не нижче 1-ої.

1.6 Особи, що працюють в лабораторії, зобов'язані:

а) виконувати тільки доручену їм керівником роботу;
б) турбуватися про власну безпеку; пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників; за невиконання цих правил винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків;

в) помітивши порушення інструкції іншими робітниками чи студентами або небезпеку для навколишнього середовища, не залишайтеся байдужими, попередьте робітників чи студентів і повідомте зав. кафедри про необхідність дотримання ними вимог, що забезпечують безпеку робіт;

г) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце;
д) знати місця розташування засобів пожежогасіння та збереження медикаментів на робочому місці і вміти користуватися ними.

1.7 Особам, які працюють в лабораторії, забороняється:

а) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) прилади та обладнання, робота на яких не доручена;

б) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

в) працювати на несправних приладах та обладнанні.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що може зашкодити роботі. Звільнити проходи і не заставляти їх під час роботи.

2.2 Перевірити справність основних деталей, вузлів машин, освітлення місця роботи.

2.3 Перевірити наявність інструмента, його справність та готовність до роботи.

2.4 При виявленні будь-якої несправності негайно повідомити викладача або зав. лабораторією і без їхнього дозволу до роботи не приступати. Усувати самому будь-які несправності механізмів та електрообладнання **забороняється!**

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ

3.1 Працювати тільки на тих машинах, на яких Вам дозволено.

3.2 Під час роботи бути уважним, не відвертатися на сторонні справи та не відвертати інших.

3.3 При виявленні будь-якої несправності негайно попередити викладача або зав. лабораторією та без їх дозволу роботу не розпочинати.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1 Після закінчення лабораторної роботи прибрати пристрої та ключі у відведене для їх зберігання місце.

4.2 Привести до ладу робоче місце та попередити про це викладача (зав. лабораторією).

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 Співробітники кафедри та студенти мають право відмовитись від дорученої роботи, якщо створилась виробнича ситуація, небезпечна для їх життя чи здоров'я, або для людей, які їх оточують. Факт наявності такої ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці з участю представників профспілки.

5.2 Якщо при дотику до частин електропристрою (приладу) відчувається електричний струм, необхідно відключити електропристрій (прилад) від електромережі і повідомити про це керівника занять (робіт), а також вжити заходи проти повторення аварійної ситуації, зокрема вивісити на пусковому пристрої (ручці рубильника) попереджуючий плакат "Не вмикати. Працюють люди".

5.3 Всі співробітники та студенти повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.

5.3.1 При проведенні лабораторних робіт викладачем проводиться інструктаж з протипожежної безпеки.

5.3.2 При виникненні пожежі необхідно повідомити у пожежну охорону по телефону **9-01** і приступити до ліквідації пожежі протипожежними засобами.

5.3.3 По закінченні робіт необхідно ретельно оглянути робочі місця і вжити заходи для запобігання можливої пожежі.

5.4 Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми і отруєння.

5.4.1 При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також зробити холодні примочки.

Якщо удар стався в області голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**.

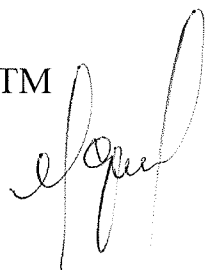
При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**. Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

5.4.2 Невеликі рани промиваються перекиссю водню, змащуються йодом і зав'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом.

При важких кровоточащих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**.

Забороняється торкатися рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар.

В.о. завідувача кафедри ДМ ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

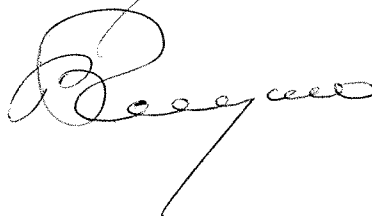
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЕВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 558
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ДЕТАЛЕЙ МАШИН (АУД. 546А)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2025 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «25» 02 2025 р. № 42 А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № _____
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЇ
ДЕТАЛЕЙ МАШИН (АУД. 546А)**

Кафедри Деталей машин і підйомно-транспортних механізмів

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дана інструкція діє тільки в межах цієї лабораторії.

1.2 В лабораторії знаходиться таке обладнання: редуктори різних модифікацій, установка для дослідження болтового з'єднання, що навантажено зовнішньою осьовою силою, підшипники, муфти та інш.

1.3 До роботи в лабораторії допускаються особи, що ознайомились з правилами внутрішнього трудового розпорядку: пройшли медичний огляд, вступний, первинний, повторний інструктаж з охорони праці; вивчили правила надання першої (медичної) допомоги тим, хто постраждав від нещасного випадку, та конструктивні особливості приладів і обладнання. Інструктаж проводить безпосередньо керівник робіт, який завершується перевіркою знань усним опитуванням. В «Журналі реєстрації первинного інструктажу з питань охорони праці та життєдіяльності перед виконанням практичних занять, лабораторних робіт тощо, пов'язаних з використанням різних механізмів, приладів, інструментів, матеріалів для здобувачів

освіти НУ «Запорізька політехніка»» (Додаток №5) залишається запис про проведення інструктажу з підписами особи, яку інструктують і яка інструктує.

1.4 Відповідно до правил охорони праці та техніки безпеки небезпечною вважається струм вище 12В у вологих та 36В у сухих приміщеннях.

1.5 Співробітники, які працюють в даній лабораторії, повинні мати кваліфікаційну групу з електробезпеки не нижче 1-ої.

1.6 Особи, що працюють в лабораторії, зобов'язані:

а) виконувати тільки доручену їм керівником роботу;

б) турбуватися про власну безпеку; пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці і безпеки співробітників; за невиконання цих правил винні залучаються до адміністративної, дисциплінарної відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їхніх наслідків;

в) помітивши порушення інструкції іншими робітниками чи студентами або небезпеку для навколишнього середовища, не залишайтеся байдужими, попередьте робітників чи студентів і повідомте зав. кафедри про необхідність дотримання ними вимог, що забезпечують безпеку робіт;

г) протягом усього робочого часу утримувати в порядку робоче місце;

д) знати місця розташування засобів пожежегасіння та збереження медикаментів на робочому місці і вміти користуватися ними.

1.7 Особам, які працюють в лабораторії, забороняється:

а) вмикати і вимикати (крім аварійних випадків) прилади та обладнання, робота на яких не доручена;

б) відволікатися сторонніми справами і розмовами, відволікаючи інших;

в) працювати на несправних приладах та обладнанні.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Оглянути робоче місце, прибрати з-під ніг все, що може зашкодити роботі. Звільнити проходи і не заставляти їх під час роботи.

2.2 Перевірити справність основних деталей, вузлів машин, освітлення місця роботи.

2.3 Перевірити наявність інструмента, його справність та готовність до роботи.

2.4 При виявленні будь-якої несправності негайно повідомити викладача або зав. лабораторією і без їхнього дозволу до роботи не приступати. Усувати самому будь-які несправності механізмів та електрообладнання **забороняється!**

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ

3.1 Працювати тільки на тих машинах, на яких Вам дозволено.

3.2 Під час роботи бути уважним, не відвертатися на сторонні справи та не відвертати інших.

3.3 При виявленні будь-якої несправності негайно попередити викладача або зав. лабораторією та без їх дозволу роботу не розпочинати.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1 Після закінчення лабораторної роботи прибрати пристрої та ключі у відведене для їх зберігання місце.

4.2 Привести до ладу робоче місце та попередити про це викладача (зав. лабораторією).

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 Співробітники кафедри та студенти мають право відмовитись від дорученої роботи, якщо створилась виробнича ситуація, небезпечна для їх життя чи здоров'я, або для людей, які їх оточують. Факт наявності такої ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці з участю представників профспілки.

5.2 Якщо при дотику до частин електропристрою (приладу) відчувається електричний струм, необхідно відключити електропристрій (прилад) від електромережі і повідомити про це керівника занять (робіт), а також вжити заходи проти повторення аварійної ситуації, зокрема вивісити на пусковому пристрої (ручці рубильника) попереджуючий плакат "Не вмикати. Працюють люди".

5.3 Всі співробітники та студенти повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.

5.3.1 При проведенні лабораторних робіт викладачем проводиться інструктаж з протипожежної безпеки.

5.3.2 При виникненні пожежі необхідно повідомити у пожежну охорону по телефону **9-01** і приступити до ліквідації пожежі протипожежними засобами.

5.3.3 По закінченні робіт необхідно ретельно оглянути робочі місця і вжити заходи для запобігання можливої пожежі.

5.4 Найбільш можливими нещасними випадками при аварійних ситуаціях можуть бути травми і отруєння.

5.4.1 При ударі потрібен спокій потерпілому органу, а також зробити холодні примочки.

Якщо удар стався в області голови і живота і привів до втрати свідомості, нудоти і послаблення серцевої діяльності треба укласти потерпілого, покласти на забите місце холодний компрес і негайно викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**.

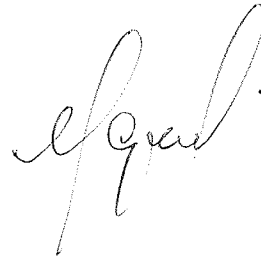
При ударі грудної клітини, які часто супроводжуються переломами ребер, потерпілому треба придати напівсидяче положення і викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**. Якщо стався перелом або вивих, пошкодженій кінцівці необхідно забезпечити спокій. Для цього до кінцівки прибинтовується міцна дощечка-шина, щоб непорушно зафіксувати кінцівку в тому положенні, до якого її привів вивих або перелом.

5.4.2 Невеликі рани промиваються перекиссю водню, змащуються йодом і зав'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом.

При важких кровоточащих ранах і пораненнях необхідно тим чи іншим засобом припинити сильну кровотечу (накласти жгут, тугу пов'язку, притиснути судину, що кровоточить) і негайно викликати швидку допомогу за телефоном **9-103**.

Забороняється торкатися рани навіть чистими руками, промивати рану водою або будь-яким лікарським розчином, засипати порошком, покривати маззю. Це повинен робити лікар

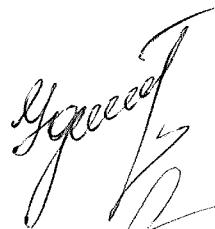
В.о. Завідувача кафедри ДМ ПТМ

Леонід МАРТОВИЦЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

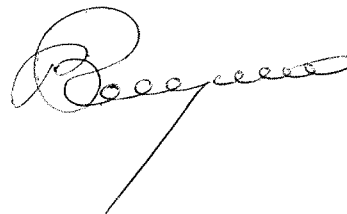
Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

Декан МФ

Василь ГЛУШКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

І Н С Т Р У К Ц І Я
з охорони праці № 559
при виконанні робіт на
електрозварювальному обладнанні
в лабораторії "Зварювання"
кафедри композиційних матеріалів, хімії та технологій

м. ЗАПОРІЖЖЯ

2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»
від "25" 02 2025 р. № 42 А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 559
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА
ЕЛЕКТРОЗВАРЮВАЛЬНОМУ ОБЛАДНАННІ
В ЛАБОРАТОРІЇ «ЗВАРЮВАННЯ»
кафедри композиційних матеріалів, хімії та технологій

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 До роботи допускаються особи, які досягли 18-річного віку, вивчили правила безпечної експлуатації зварювального обладнання і пройшли первинний інструктаж на робочому місці.

1.2 Роботи виконувати тільки з використанням справного обладнання і апаратури.

1.3 Роботи повинні виконуватись при ввімкнутій витяжній вентиляції.

1.4 При виконанні робіт треба користуватись зварювальним щитком або маскою з світофільтрами, використовувати захисний одяг та брезентові рукавиці.

1.5 Забороняється торкатися струмоведучих частин, електричних дротів, кабелів, шин, клем і т.п.; не наступати на лежачі на підлозі струмові дроти, так як при їх ненадійній ізоляції може статися травмування електричним струмом. В лабораторії робоча напруга може досягати 400 В. При невиконанні правил з охо-

6.4. Надання першої медичної допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, не можна ні в якому разі відкривати, які утворюються, та обв'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3% марганцевим розчином або 5% розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою і викликають лікаря.

6.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин, якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з нового пакету чи кусочок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання в суглобах, а також пальцями, джгутом, або закруткою;

3.6 Не залишати на робочому столі електродотримач під напругою; треба класти його на ізольовану підставку або підвішувати на ізольовану підвіску.

3.7 При вмиканні зварювального автомату або напівавтомату спочатку слід ввімкнути рубильник живлячої мережі, потім – апаратну шафу. Вимикання виконувати в зворотній послідовності.

3.8 Усі маніпуляції, зв'язані з переміщенням зварювального дроту, автомату, корегуванням положення мундштука, засипанням флюсу, прибиранням деталей та шлаку, повинні виконуватись однією особою при вимкненій напрузі.

3.9 Слід проявляти обережність при заправці електродного дроту у касети, враховуючи можливість нанесення травми вільним кінцем дроту.

3.10 Шлак оббивати в захисних окулярах, тільки після охолодження деталі молотком зверху, перевернувши пластину шлаком униз, або зубилом довжиною не менше 150 мм безпосередньо по наплавленому валику.

3.11 При зварюванні у середовищі захисних газів слідкувати за відсутністю течі газу або охолоджуючої води у місцях з'єднання штуцерів.

3.12 Обов'язково вимикати зварювальний апарат у разі:

- перерви у подачі живлячої напруги;
- відлучки з робочого місця;
- тимчасовій перерві у роботі зі зварюванням;
- зворотному переміщенні зварювальної головки автомату.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1 Привести зварювальні установки у початковий стан.

4.2 Відключити електроустановки і закрити вентиля живлення апаратів водою, закрити вентиль на газовому балоні і зняти тиск на редукторі.

4.3 Вимкнути живлячий рубильник.

4.4 Прибрати робоче місце, зібрати кабелі живлення апарату електричним струмом і скласти їх на відведене місце.

4.5 Вимкнути вентиляцію.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1 При враженні електричним струмом треба, не торкаючись потерпілого, визволити його від напруги, вимкнувши рубильник подачі живлення або якимсь другим способом в залежності від обставин. Негайно викликати лікаря і до його прибуття забезпечити постраждалому доступ свіжого повітря, якщо потерпілий погано дихає (дуже рідко і судорожно), почати дії по штучному диханню та масаж серця.

5.2 При загорянні обладнання діяти відповідно інструкції з пожежної безпеки.

5.3 При захворюванні людей від зварювального променю (опіки, враження очей ультрафіолетовим променем і ін..) слід негайно звернутися до медпункту.

5.4 При виникненні аварійної ситуації слід повідомити керівника.

VI. НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

6.1. Надання першої медичної допомоги при враженні електричним струмом.

У разі ураження електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключити електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

У разі відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу.

6.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно відкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і перев'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимось чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустину, чисту полотняну ганчірку . т.п. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настійки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після нього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосувати настійку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

6.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластиною, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустини до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом, або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям вниз, наглядаючи при цьому щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер , ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, треба туго забинтувати груди, стягнути їх при рушником під час видиху.

рони праці така напруга є небезпечною для життя людини. Безпечною напругою для приміщень без підвищеної небезпеки є напруга 42В і нижче змінного струму частотою 50Гц і 110В і нижче постійного струму. Для приміщень з підвищеною небезпечною та особливо небезпечних слід застосовувати напругу не більше, ніж 24В. За наявності особливо несприятливих умов, особливо коли небезпека ураження електричним струмом збільшується через тісноту, незручне положення працівника, дотикання до великих металевих, добре заземлених поверхонь (наприклад, робота в котлах) для живлення ручних світильників слід застосовувати напругу не більше ніж 12В.

1.6 Монтаж електрозварювальних агрегатів та їх ремонт повинні виконувати спеціалісти служби головного енергетика університету.

1.7 Забороняється протирати деталі бензином, ацетоном і т.п. безпосередньо перед зварюванням.

1.8. Особи, що працюють в лабораторії, зобов'язані:

а) виконувати тільки доручену їм роботу;

б) робоче місце утримувати завжди в порядку, не захищати нічим зайвим, зварювальні деталі та заготовки утримувати на підкладках або стелажах у стійкому положенні;

в) слідкувати, щоб руки, взуття, одяг завжди були сухими;

г) знати місце розташування засобів надання лікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, головних та аварійних виходів, шляхи евакуації у випадку пожежі або аварії, номера телефону пожежно-рятувальної служби (9-101) та (3-10);

д) турбуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці;

д) особи, винні в невиконанні вимог даної інструкції, залучаються до відповідальності у встановленому законодавством порядку в залежності від характеру порушень і їх наслідків;

е) помітивши порушення інструкції іншими робітниками чи студентами або небезпеку для навколишнього середовища, не залишатися байдужим, попередити робітників чи студентів і повідомити зав. кафедрою про необхідність дотримання вимог, що забезпечують безпеку робіт.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1 Детально ознайомитись з порядком запуску обладнання в роботу і методикою виконання роботи.

2.2 Одягнути спецодяг, рукавиці.

2.3 Перевірити стан заземлення зварювального апарату та джерела постачання, ізоляцію дротів, що підводять струм, впевнитись, що вони не пошкоджені. Перевірити надійність закріплення шлангів.

2.4 Надійно укласти і закріпити зварювальні деталі.

2.5 Ввімкнути рубильник, впевнитись, що необхідні мережі знаходяться у робочому стані і вентиляція працює. Рубильник вмикати і вимикати треба швидко.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ

3.1 Під час роботи бути уважним, не відволікатися самим і не відволікати других людей.

3.2 Не допускати на робочі місця зайвих людей, не маючих відношення до цієї роботи.

3.3 Огороджувати місце електрозварювання брезентовими шторами, якщо робота виконується в кабіні для зварювання. Збуджуючи дугу працюючий повинен попередити оточуючих словами «Бережіть очі!».

3.4 Електрозварювальні роботи виконувати стоячи на діелектричному килимку. Забороняється виконувати електрозварювальні роботи у вологих приміщеннях, а у дощову погоду – без обладнання тимчасового намету (даху).

3.5 Забороняється використовувати в якості зворотного зварювального дроту труби, металеві прутки, полоси і т.п.

- при великій кровотечі необхідно викликати лікаря за телефоном 9-103.

Завідувач кафедри КМХТ Олександр МІТЯЄВ

ПОГОДЖЕНО:
Провідний інженер з ОП Тетяна УДОВЕНКО

Начальник юридичного відділу Максим ДСЄВ

В.о. декана ФБАД Віра САВЧЕНКО

14

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 560
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 560
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція встановлює загальні вимоги охорони праці для всіх викладачів кафедри обробки металів тиском.
- 1.2. Вимоги даної інструкції обов'язкові для викладачів кафедри обробки металів тиском.
- 1.3. Невиконання вимог інструкції розглядається як порушення виробничої, учбової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка», за що винні викладачі притягуються до дисциплінарної, адміністративної і матеріальної відповідальності у відповідності із законодавством України.
- 1.4. Вимоги до викладачів:
 - до роботи викладачами допускаються чоловіки та жінки, що мають відповідну вищу освіту;
 - на робочому місці викладач проходить первинний інструктаж і проходить навчання з охорони праці в відповідності до «Положення №3 01 порядок проведення навчання і перевірки знань та інструктажів з питань охорони праці», що діє в університеті;
 - повторний інструктаж з охорони праці на робочому місці викладач по-винен проходити один раз в 6 місяців;
 - викладачі, які працюють безпосередньо під дією шкідливих та небезпечних приладів чи речовин проходять періодичні медичні огляди у відповідності до «Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій», затвердженого наказом Міністра охорони здоров'я України від 21.05.2007 № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції

України 23.07.2007 за № 846/14113

Крім того, при необхідності з викладачами проводяться інструктажі:

- позаплановий, по розпорядженню відділу ОП;

- цільовий, коли виконуються роботи, безпосередньо не пов'язані з обов'язкам

по спеціальності (професії).

- Первинний, повторний, цільовий та позаплановий інструктажі викладачами

проводять завідувачі кафедрами. Результати проведеного інструктажу записуються в «Журналі реєстрації первинних, повторних інструктажів з охорони праці» (додаток №2),

Забороняється:

- допускати на робоче, учбове місце особу, яка не має відношення до роботи

(даного заняття);

- залишати без нагляду включене обладнання, електричні прилади, побутові

електронагрівальні прилади;

- ремонтувати електрообладнання, електричні прилади і електромережі;

захаращувати проходи, проїзди і робочі місця сировиною, матеріалами тарою, будь-якою продукцією;

- знаходитись на роботі і виконувати будь-яку роботу в нетверезому стані

- Для забезпечення вимог пожеж та вибухобезпеки не палити і не користуватись відкритим вогнем. Паління в університеті заборонено наказом Міністра освіти і науки України.

Завідувач кафедри зобов'язаний:

- ознайомити викладача з посадовими обов'язками;

- показати йому робоче місце.

Викладач зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників НУ «Запорізька політехніка» виконувати тільки ту роботу, яка доручена йому керівником підрозділу та передбачена посадовою інструкцією.

- Про кожний нещасний випадок (травма виробнича, аварія) потерпілий або очевидець повинні негайно повідомити свого завідувача кафедрою, а останній-ректора та відділ охорони праці, зберегти для розслідування обстановку на місці нещасного випадку (робоче місце) і стан обладнання таким, яким воно було на час випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю оточуючих людей і не призведе до аварії.

- Бути надзвичайно уважним при пересуванні як в межах університету, так і за його межами.
- При озелененні робочих приміщень необхідно уникати квітів і рослин з різким запахом, не розміщувати квіти в верхній частині вікон.
- Піклуватися про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за недотримання правил охорони праці.
- Особи, що не виконують вимоги даної інструкції, несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства і правил внутрішнього трудового розпорядку.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- При відкритті приміщення перевірити справність замків та охоронної сигналізації (якщо приміщення нею обладнане) і не відкриті допоміжним персоналом.
- Підготувати робоче місце до роботи, перевірити приміщення, при необхідності одягти спеціальний одяг.

Перевірити:

- роботу штучного освітлення (настільну лампу, підвісні та настінні світильники) шляхом включення вимикачів:
- відсутність видимих пошкоджень заземлення наявного обладнання, наявність первинних засобів пожежогасіння;
- Про всі виявлені недоліки повідомити завідувача кафедрою.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1. Постійно підтримувати своє робоче місце в належному стані і чистоті.
- 3.2. Будь-яку роботу виконувати з підвищеною увагою і обережністю, чим попередити (зменшити) вірогідність нещасного випадку. Не відволікатись сторонніми справами і розмовами та не відволікати увагу інших. Навчання проводити в приміщенні передбаченому розкладом занять.
- 3.3. Освітній процес, які супроводжуються виділенням шкідливих речовин, необхідно виконувати при діючій вентиляційній системі і застосуванні засобів індивідуального захисту. Заняття в лабораторіях проходити за інструкцією з охорони праці для даної лабораторії або лабораторної роботи.
- 3.4. Про всі несправності в обладнанні, системах водозабезпечення, каналізації, опалення, вентиляції, кондиціонування, необхідно повідомити кваліфікованим фахівцям, які мають дозвіл на виконання відповідних робіт (гол. Мех.. 3-37, гол. енер. 3-57).
- 3.5. **Забороняється:**
 - зберігати та пити воду чи інші напої із посуду, чистота якого викликає

сумнів, або призначення яких ви не знаєте;

- працювати без належного освітлення робочого місця;
- залишати без нагляду обладнання, що працює;
- вмикати та вимикати (крім аварійних випадків) обладнання, робот на якому не передбачена;
- користуватись в робочих приміщеннях побутовими електроприладами та електронагрівальними приладами з відкритим нагрівальними елементами, коли це необхідно для освітнього процесу.

Викладачі повинні:

- зберігати чистоту в приміщеннях;
- знати місцезнаходження аптечки,
- вміти надати першу допомогу при травмах (обробка рани, перев'язування, зупинка кровотечі, накладання пов'язок при переломах та вивихах).

3.6. Припинити роботу, відключити обладнання від електромережі і довести до відома завідувача кафедри у випадках:

- відчуття дії електричного струму при доторканні до металевих частин обладнання (трубопроводів);
 - припиненні подачі електроенергії, появи запаху диму та ін.;
- нагрівальні електроприладів, електроапаратури вище норми (наявність характерного запаху перегріву).

3.7. В разі, коли працівники залучаються до роботи по переміщенню меблів чи інвентарю, (або керують такими роботами) необхідно з їх поверхні зняти предмети, які можуть впасти при переміщенні, і пам'ятати про допустимі норми підняття ваги.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Відключити всі електроспоживачі.

4.2. Привести до ладу робоче місце.

4.3. Перевірити закриття вікон, кватирки, водопровідних кранів, відключити вентиляцію та освітлення.

4.4. Закрити приміщення і при необхідності здати його під охорону.

4.5. В разі виявлення недоліків повідомити про них завідувача кафедри.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. При виникненні аварійної ситуації, нещасного випадку пожежі і т.п. викладач зобов'язаний повідомити про це завідувача кафедри і діяти відповідно ситуації, що склалася, не піддаватися паніці:

- При аварії водопроводу, системи опалення, електропостачання, необхідно при можливості її відключити, викликати працівника ремонтної служби університету за телефонами 2-04, 3-37,2-91, 3-57, 3-10 відділ охорони, застосувати всі можливості заходи для усунення аварії, заходи для збереження матеріальних цінностей.
- При наявності напруги на радіаторах, трубах, різній апаратурі і т.п. необхідно негайно припинити роботу і довести до відома про це завідувача кафедри та головного енергетика за телефонами 3-57, 2-04.
- При наявності ознак горіння (дим, запах гарі) знайти місце загорання і застосувати заходи по ліквідації джерела. В разі виникнення пожежі негайно повідомити завідувача кафедри, чергову службу університету і діяти згідно з "Інструкцією з пожежної безпеки.
- Провести евакуацію здобувачів вищої освіти в зазначене завідувачем кафедри місце: в разі нещасного випадку постраждалому надати першу допомогу, при необхідності викликати швидку медичну допомогу, повідомити про випадок завідувача кафедрою.

Завідуючий кафедри

Антон МАТІОХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

1.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 561
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ БОМ
ТА ОРГТЕХНІКИ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 561
ДЛЯ КОРИСТУВАЧІВ ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ
ТА ОРГТЕХНІКИ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для користувачів персональних ЕОМ та оргтехніки кафедри ОМТ.
- 1.2 До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці.
- 1.3 Користувачі персональних ЕОМ та оргтехніки зобов'язані:
 - додержуватись норм, правил та інструкції з охорони праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку підрозділу, дотримуватись вимог інструкції по експлуатації персональних ЕОМ та оргтехніки;
 - знати місцезнаходження засобів для надання першої (медичної) допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації у разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі 9-101, 3-10, швидка допомога 9-103);
- 1.4 Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5 Система освітлення може бути загального або локального, переважно відбитого або розсіяного світлорозподілу. Розташування джерел світла повинне виключати попадання в очі прямого світла.
- 1.6 Користувачі персональних ЕОМ та оргтехніки повинні пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці.

1.7 Утримувати в чистоті робоче місце на протязі усього робочого часу.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1 Оглянути робоче місце. Упорядкувати робоче місце, переконавшись, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, всі пристрої і блоки ПЕОМ під'єднанні до системного блоку за допомогою роз'ємів кабелів відповідно до монтажної схеми.
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись у справності оргтехніки, наявності і справності всіх елементів пристрою.
- 2.3 Перевірити: справність роз'ємів кабелів, електроживлення і блоків пристроїв; відсутність зломів і ушкоджень ізоляції дротів, розеток, вилок; відсутність відкритих струмоведучих частин в пристроях оргтехніки.
- 2.4 Перевірити відсутність вологи на елементах у всіх пристроях оргтехніки.
- 2.5 Підготувати робоче місце для роботи з пристроями типу "Дисплей":
 - розташувати крісло так, щоб відстань до екрана була 400 - 800 мм;
 - вжити заходів, щоб при нормальній освітленості робочого місця пряме світло не падало на екрани приладів;
 - після вмикання дисплея відрегулювати яскравість і контрастність монітора; мерехтіння екрана не допускається;
 - при наявності відблисків на екрані монітора змінити місце його розташування, або засіб освітлення приміщення.
- 2.6 Протерти злегка зволоженою серветкою (із бязі або марлі), клавіатуру (для зниження рівня статичної електрики), зовнішньої поверхні екрана дисплея.
- 2.7 При виявленні несправності оргтехніки доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Перед вмиканням штепсельної вилки кабелю електроживлення в розетку 220V переконатися в тому, що всі вимикачі мережі на всіх пристроях оргтехніки знаходяться в положенні "вимкнуто", а корпуси пристроїв заземлені.
- 3.2 Після підключення пристроїв ПЕОМ до електромережі встановити яскравість і фокус зображення на екран ручками регулювання відповідно до особливостей свого зору.
- 3.3 Забороняється залишати пристрої оргтехніки під напругою без нагляду, за винятком працюючого в автоматичному режимі устаткування.
- 3.4 При виявленні запаху гарі в пристроях оргтехніки негайно вимкнути апаратуру, вдруге не включати і звернутися до фахівця з технічного обслуговування.

- 3.5 У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі вимкнути устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.3-95, 2-04).
- 3.6 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, засобів захисту вимкнути оргтехніку і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення пристроїв.
- 4.2 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі роботи.
- 4.3 Вимкнути світло на робочому місці.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, поява запаху гарі, пошкодження пристрою.
- негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу.
- 5.2 При задимленні приміщення та виникненню пожежі треба подзвонити в пожежну охорону (тел. 9-101, 3-10), повідомити керівника роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
- вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач);
 - звільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання, шляхом взяття його за одяг, не доторкуючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати швидку допомогу (тел. 9-103) і надати першу медичну допомогу.

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄСВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 562
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЯХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 562
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ В ЛАБОРАТОРІЯХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на випробувальних машинах, лабораторних установках, пресах, верстатах і обладнанні, яке знаходиться в машинному залі і лабораторіях кафедри обробки металів тиском.
- 1.2. До роботи допускаються:
- співробітники кафедри, які пройшли попередній медичний огляд: необхідне навчання, встановлений термін стажування, відповідні інструктажі з охорони праці (первинний, повторний, цільовий, позаплановий), знають свої функціональні обов'язки та допущені до самостійної роботи розпорядженням по кафедрі;
 - студенти, що вивчали правила безпечної роботи, пройшли відповідний інструктаж з обов'язковим особистим підписом в журналі "Інструктаж студентів з питань охорони праці" під керівництвом співробітника кафедри;
 - допуск студентів до роботи здійснюється керівником занять після того, як він з'ясував рівень знань студентів з методики проведення лабораторної та інших робіт.
- 1.3. Особи, виконуючи роботи на обладнанні зобов'язані:
- дотримуватися норм, правил та інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватися вимог інструкції по експлуатації обладнання;
 - знати місцезнаходження засобів для надання долікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі -9-101, 3-10, медпункт 5-56).

- 1.4. Працювати на обладнанні тільки в робочий час та виконувати ту роботу, яка доручена адміністрацією. Роботи поза розпорядком виконуються при заяві через службу записку.
- 1.5. Основними небезпечними і шкідливими виробничими факторами при роботі на обладнанні є:
- рухомі частини стана та іншого обладнання, стружка, уламки матеріалів, які обробляються, деталей, збільшена напруга в електромережі, високий рівень вібрацій та шуму;
 - постійно пам'ятати, що при роботі з порошками, реактопластами, свинцем на верстатах, електропечах, пресах в довколишнє середовище попадають випарування, пил цих речовин, які через органи дихання можуть потрапити в середину організму і викликати алергічну реакцію.
- 1.6 Робочий персонал повинен бути забезпечений спецодягом та засобами індивідуального захисту (робочий комбінезон або халат, захисні окуляри, респіратори) у відповідності з діючими нормами.
- 1.7. Співробітник зобов'язаний:
- утримувати в чистоті робоче місце на протязі всього робочого часу і не захарашувати його деталями, заготовками тощо.
 - турбуватися про особисту безпеку та здоров'я, а також безпеку та здоров'я оточуючих людей.
- 1.8. За невиконання вимог цієї інструкції кожен несе відповідальність відповідно до діючого законодавства та правил внутрішнього розпорядку для робітників НУ «Запорізька політехніка».

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. Перед початком роботи необхідно переконатися в готовності робочого місця, тобто:
- проходи й виходи повинні бути вільними від майна;
 - зовнішнім оглядом впевнитись в справності обладнання, наявності справного інструменту та індивідуальних засобів захисту;
 - перевірити наявність мастила згідно карти точок ручної змазки;
 - перевірити справність захисних пристроїв на небезпечних зонах і механізмів (огорожі, ґрати, та ін.) і їх надійне закріплення;
 - впевнитись в наявності: попереджуючих та вказуючих написів, символів, знаків безпеки, де вони повинні бути, гумових килимів і вільних підходів до верстатів;
 - на робочому місці розташувати тільки необхідні справні інструменти і пристосування, які необхідне для виконання дорученого завдання;
 - не приступати до работ, якщо освітлення, вентиляція (примусова, природна) несправні;
 - переконатися в відсутності: пошкоджень захисного заземлення та занулення, зайвого майна і обладнання, сміття та інших непотрібних речей.

- 2.2. Перевірити легкодоступність до первинних засобів пожежогасіння, їх наявність і термін їх придатності.
- 2.3. Перевірити на холостому ходу систему управління обладнанням.
- 2.4. При виявленні недоліків, несправностей на розташованих в лабораторії приладах, верстатах, обладнання сповістити завідуючого кафедрою (відповідальній особі) і не приступати до їх усунення і повторної перевірки.
- 2.5. У приміщеннях лабораторії не повинно бути неврахованого зайвого обладнання, що є джерелом небезпеки. Забороняється накопичування та безладне розташування обладнання. Проходи в лабораторії повинні бути вільними та забезпечені гумовими або іншими покриттями.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1. При роботі на обладнанні верстатах пристроях, дотримуватись заходів безпеки, що наведені в інструкціях по експлуатації.
- 3.2. При роботі застосовувати тільки справні інструменти, вимірювальні прилади, які мають клеймо метрологічної служби, електрозасоби без простроченого терміну та з непорушеною захисною ізоляцією.
- 3.3. Використовувати тільки ті речі, що потрібні для виконання конкретних робіт і не вживати випадкових.
- 3.4. Обов'язково користуватися справними засобами індивідуального захисту.
- 3.5. На робочому місці дотримуватись чинного порядку, своєчасно прибирати зайві речі.
- 3.6. Не вмикати і не вимикати без дозволу керівника робіт рубильники, перемикачі та інше.
- 3.7. Не ходити без потреби по лабораторії, не відволікати працюючих без потреб, не залишати без уваги свою роботу, не залишатись одному в лабораторії при випробуваннях.
- 3.8. Слідкувати за станом кріплення штампку та інструменту:
 - настройку штампку проводити тільки в режимі наладки;
 - в робочій зоні преса не повинні знаходитись зайві предмети.
 - завантаження заготовок та вивантаження готової продукції повинні виконуватись за допомогою відповідного і справного інструменту (пінцет, кліщі)
- 3.9. При виконанні робіт необхідно дбайливо відноситись до обладнання, примічати всі негаразди, припинення роботи при наявності незвичайних шумів, порушення освітлення та інше.
- 3.10. негайно припинити роботи, якщо умови роботи загрожують життю і здоров'ю, які можуть привести до нещасних випадків.
- 3.11. негайно доповісти керівнику робіт (відповідальній особі) про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на обладнанні.
- 3.12. Не порушувати самим і зупиняти порушників правил безпеки роботи.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. По закінченню роботи необхідно послідовно провести підготовчі операції по зупинці та вимиканню обладнання із електричної мережі у відповідності з вимогами інструкції по їх експлуатації.
- 4.2. Прибрати з робочого місця використані в процесі роботи та непридатні матеріали, зразки, пристосування, масне ганчір'я та ін., у спец контейнери з метою уникнення дрібних травм та самозапалювання відходів.
- 4.3. Привести у відповідний стан машини, лабораторні установки і обладнання, а перед вимкненням впевнитись в їх працездатності. Провітрити приміщення природним способом, або за допомогою вентиляції.
- 4.4. Невикористані речовини повинні бути прибрані з робочого місця в спеціальне сховище.
- 4.5. Після виконання перелічених заходів керівник робіт повинен доповісти завідувачу кафедрою про закінчення роботи.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. Аварійні випадки в лабораторії:
 - розрив гідрошлангів, значний вилив мастила;
 - відчуття електричного струму при доторканні до частин устаткування;
 - несправності посудин високого тиску;
 - присутність угарного газу внаслідок пожежі;
 - поява сторонніх звуків, вібрації;
 - послаблення кріплення штампку на пресі або деталі в лещатах;
 - пошкодження огороження обертаючих частин і механізмів чи штампку тощо.
- 5.2. Дії в аварійних випадках:
 - у всіх без винятку випадках виникнення травм необхідно негайно припинити всі роботи, сповістити особовий склад і вивести потерпілого з приміщення.
 - вимкнути обладнання, вентиляцію, електромережу;
 - сповістити відповідні служби (т9-101; 3-10; і керівника підрозділу);
 - почати усувати причини виникнення аварійної ситуації передбаченими засобами, силами допоміжного персоналу і тільки в окремих випадках спеціалізованими бригадами.
- 5.3. При нещасному випадку: очевидець, робітник, що виявив факт травмування, або сам постраждалий зобов'язаний сповістити про це безпосередньо керівника робіт і завідувача кафедри, вжити заходи щодо надання першої медичної допомоги постраждалому, сповістити відділ охорони праці і ректора.

5.4. Зберегти по можливості, до прибуття комісії з розслідування обстановку, що була на момент травмування, якщо це не загрожує життю або здоров'ю інших людей і не призведе до більш важких наслідків.

Усі необхідні вимкнення, перемикання на інші роботи по зупинці машин і устаткування вести у суворій відповідності з інструкціями по експлуатації.

5.5. При ураженні електричним струмом необхідно негайно:

- вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач);
- вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання, шляхом взяття його за одяг, не доторкуючись при цьому до навколишніх металевих частин;
- викликати лікаря (тел. 103) і надати першу медичну допомогу.

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

3

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 563
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА РОЗРИВНІЙ МАШИНИ
МОДЕЛІ Р-5
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. №42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 563
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА РОЗРИВНІЙ МАШИНИ
МОДЕЛІ Р-5
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання, вимог техніки безпеки при роботі на розривній машині Р-5 зав. № 72, яка встановлена у машинному залі кафедри ОМТ ауд. 191 4-го навчального корпусу.
- 1.2 До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці.
- 1.3 Особи, які виконують роботи на розривній машині зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструктаж по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації машини Р-5;
 - знати місцезнаходження засобів першої допомоги, пожежогасіння та шляхів евакуації у разі пожежі чи аварії: тел. 9-101; швидка допомога 9-103.
- 1.4 Не допускати на робоче місце осіб, які не мають відношення до роботи.
- 1.5 Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, лампи денного освітленням з напругою не вище 36В. а користуватись
- 1.6 Працюючий персонал повинен бути у спецодязі.
- 1.7 Утримувати робоче місце у чистоті.

ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1 У спецодягу, манжети рукавів застібнути, поли одягу заправити так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись в справності машини Р-5, наявності і справності інструменту.
- 2.3 Перевірити кріплення верхнього та нижнього аретирра.
- 2.4 Перевірити кріплення випробувальних образців в губках захвату.
- 2.5 Щупом перевірити наявність масла у редукторі привода при необхідності долити відповідно інструкції.
- 2.6 Перевірити наявність заземлення.
- 2.7 Перевірити роботу пуску та зупинці електродвигуна.
- 2.8 Огородити робочу зону щитком.

ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Стежити за станом кріплення зразків у губках захвата.
- 3.2 Не працювати при відсутності огороження у місці руйнування зразка.
- 3.3 У робочій зоні машини не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4. Не знаходитися у зоні рухливих частин машини.
- 3.5 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностях обладнання, засобів захисту негайно вимкнути машину і доповісти зав. лабораторії кафедри ОМТ.

ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1. Вимкнути електроживлення розривної машини.
- 4.2. Зібрати допоміжний інструмент.
- 4.3. Зібрати зламані зразки у спецтару
- 4.4. Повідомити завідуючому лабораторії про недоліки при роботі машини.
- 4.5. Вимити обличчя і руки водою з милом.

ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. При виявленні несправності: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення зразків, пошкодження огорожі, неконтрольоване переміщення траверзи;
 - негайно припинити роботу та повідомити завідуючого лабораторією.
- 5.2 При виникненні пожежі треба негайно подзвонити у пожежну охорону: тел: 101, 2-04 доповісти керівнику та приступити до гасіння пожежі, прийняти всі дії за для збереження матеріальних цінностей.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - знеструмити загальний щит;
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття його за одяг, при цьому заборонено торкатись металевих частин;

- викликати лікаря 9-103 і надати першу медичну допомогу.

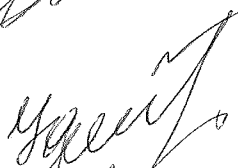
Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

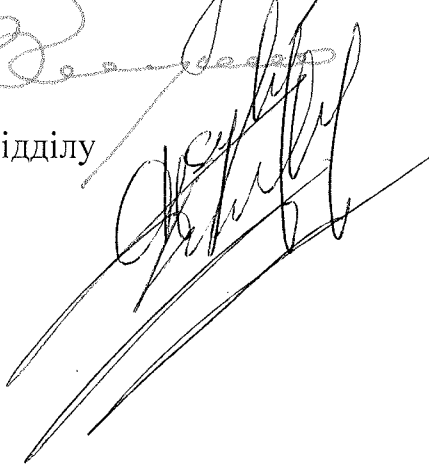
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 564
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ХОЛОДНО-ВИСАДЖУВАЛЬНОМУ
АВТОМАТІ МОД. АБ-120
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 564
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ХОЛОДНО-ВИСАДЖУВАЛЬНОМУ
АВТОМАТИ МОД. АБ-120
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на холодно-висаджувальному автоматі АБ-120 машинного залу кафедри ОМТ.
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та допущених до роботи на даному обладнанні розпорядженням по кафедрі.
- 1.3. Працювати на обладнанні тільки в робочий час та виконувати роботу, яка доручена адміністрацією.
- 1.4. Особи, виконуючі роботи на холодно висаджувальному автоматі АБ-120 зобов'язані:
 - додержуватись норми, правила та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - додержуватись вимоги внутрішнього розпорядку для робітників університету;
 - додержуватись вимоги інструкції по експлуатації холодно висаджувального автомата АБ 120; знати місцезнаходження засобів для надання допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (при пожежі: тел. 9-101, 3-10; швидка медична допомога 9-103).
- 1.5. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.6. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.

- 1.7. Працюючий персонал повинен працювати у спецодязі (робочій халат або комбінезоном.).
- 1.8. Співробітник зобов'язаний утримувати в чистоті робоче місце на протязі усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.
- 1.9. Негайно доповідати керівнику робіт (відповідальній особі) про виявлені несправності та про відсутність запобіжних елементів на обладнанні.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застібнути, поли одягу повинні бути заправленні так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2. Зовнішнім поглядом впевнитись в справності кривошипно-шатунного механізму, наявності і справності обхідного інструмента.
- 2.3. Перевірити затягування кріплення ріжучого інструменту і подачі заготовки для холодно висаджувального автомата АБ - 120.
- 2.4. Перевірити надійність заземлення холодно висаджувального автомата АБ - 120 і контрольню дослідницької апаратури.
- 2.5. Перевірити наявність огорожень на частинах автомата АБ - 120, що рухаються, передбачених заводом - виготовлювачем і умовами праці.
- 2.6. Перевірити наявність змазки згідно карти точок ручної змазки.
- 2.7. Перевірити на холостому ході систему керування автоматом АБ - 120; справність кнопок, легкість переміщень і ходу повзуна, відрізного інструменту і подачі заготовки, відсутність перекосів та зайвої слабини рухомих частин.
- 2.8. При виявленні несправностей холодно-висаджувального автомата АБ - 120 доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

- 3.1. Стежити за роботою і кріпленням ріжучого інструменту і подачі заготовки для холодно висаджувального автомата АБ - 120.
- 3.2. Налагодження інструменту вести тільки в налагоджувальному режимі.
- 3.3. У робочій зоні холодно висаджувального автомата АБ 120 не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4. Не знаходитися в зоні рухливих частин привода або подачі.
- 3.5. Переконайтесь в справності блокувань і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6. Не працювати при відсутності огорожень.
- 3.7. У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі, виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.: 2 - 04).
- 3.8. При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути механізм і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення холодно-висаджувального автомата АБ-120
- 4.2 Зібрати допоміжний інструмент
- 4.3 Зібрати залишки заготовок, налагоджувальні деталі і брак у спец тару
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до тушіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття
 - його за одяг, не торкаючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

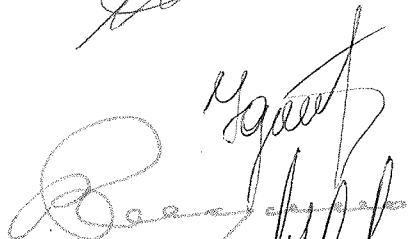
Завідуючий кафедри

Антон МАТІУХІН

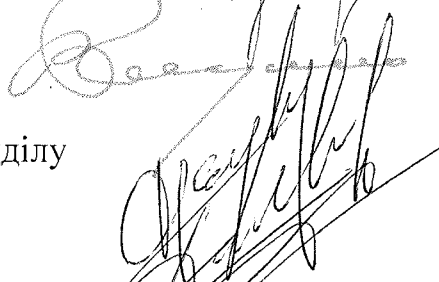
УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

5

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 565
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВАКУМНІЙ ЕЛЕКТРОПЕЧІ
ТИПУ **СНВ-1.3.1/16 И1**
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 565
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВАКУУМНІЙ ЕЛЕКТРОПЕЧІ
ТИПУ СНВ-1.3.1/16 И1
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ**

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на вакуумній електропечі типу СНВ-1.3.1/16 И1, які встановлені у машинному залі (ауд.№191 кафедри ОМТ).
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці, та мають допуск згідно розпорядженню по кафедрі ОМТ.
- 1.3. Особи, виконуючі роботи на електропечі зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації печі;
 - знати місцезнаходження засобів для надання першої допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі 9-101, 3-10), швидка допомога 9-103;
- 1.4. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36В.

- 1.6. Працюючий на електропечі персонал повинен бути у спецодязі (халат або комбінезон).
- 1.7. Утримувати в чистоті робоче місце на протязі усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РАБОТИ

- 2.1 Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застібнути, поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись в справності печі, наявності і стані необхідного оснащення.
- 2.3 Включити електроживлення
- 2.4 Перевірити систему водоохолодження
- 2.5 При роботі печі температура води на виході повинна бути не більш + 40°C
- 2.6 Перевірити наявність огорожень на частинах печі, що рухаються, передбачених заводом-виготовлювачем і умовами праці.
- 2.7 Нагрів печі вмикати тільки при показнику вакууму $1,33 \cdot 10^{-1}$ ($1 * 10^{-3}$ мм рт.ст.)
- 2.8 Перевірити на холостому ході систему керування печі:
 - справність кнопок,
 - систему водопостачання;
 - систему блокування
 - контрольну реєструючи апаратуру
- 2.9 При виявленні несправності печі доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РАБОТИ

- 3.1 Стежити за станом системи водоохолодження
- 3.2 Стежити за показниками вакууму і температури
- 3.3 У робочій зоні печі не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4 Не знаходитися в зоні рухливих частин привода механічного насоса.
- 3.5 Переконатися в справності блокувань і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6 Не працювати при відсутності водоохолодження та вакууму.
- 3.7 У випадку зникнення напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.2-04)
- 3.8 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути прес і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення нагріву печі.
- 4.2 Довести температуру до 250°C і вимкнути механічний насос
- 4.3 Відключити водоохолодження.
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до тушіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття
 - його за одяг, не доторкуючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

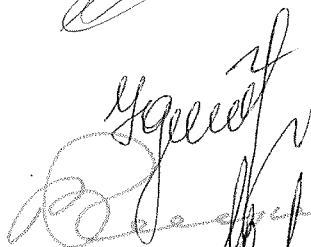
Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

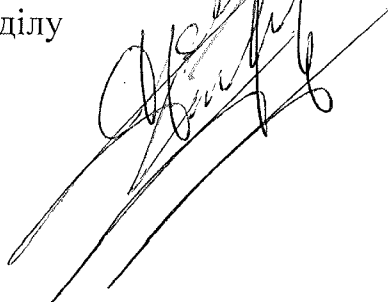
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬ

6

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 566
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ЕЛЕКТРОПЕЧАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
ТИПУ СНОЛ-2,5.4.1,4/11 И1, СНОЛ-1,6.2,0.0,8/9-МІ**

**ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 566
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ЕЛЕКТРОПЕЧАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
ТИПУ СНОЛ-2,5.4.1,4/11 И1, СНОЛ-1,6.2,0.0,8/9-МІ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на електропечах типу СНОЛ-2,5.4.1,4/11 И1, СНОЛ-1,6.2,0.0,8/9-МІ, які встановлені у машинному залі (ауд. № 191).
- 1.2 До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці, та мають допуск згідно розпорядженню по кафедрі ОМТ.
- 1.3 Особи які виконують роботи на електропечі зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції з охорони праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку НУ «Запорізька політехніка»
 - дотримуватись вимог інструкції з експлуатації печі
 - знати місцезнаходження засобів для надання першої допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії. (тел. при пожежі 9-101, 3-10), швидка допомога 9-103;
- 1.4 Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5 Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.
- 1.6 Працюючий на печі персонал повинен, бути у спецодязі (халат або комбінезон).

- 1.7. Утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. Привести до ладу спецодяг, застібнути манжети рукавів, поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2. Оглянувши впевнитись в працездатності печі, наявності та справності необхідного оснащення.
- 2.3. Включити електроживлення.
- 2.4. Перевірити систему блокування.
- 2.5. При роботі печі температура повинна бути не більше номінальної.
- 2.6. Перевірити наявність огорожі на частинах печі, що рухаються, передбачених заводом-виробником і умовами праці.
- 2.7. Перевірити на холостому ході систему керування печі:
- справність кнопок;
 - систему блокування;
 - контрольну реєструючу апаратуру;
- 2.8. При виявленні несправності печі доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1. Стежити за режимом нагріву печі.
- 3.2. Завантажування печі робить тільки при відсутності електроживлення.
- 3.3. У робочій зоні печі не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4. Не працювати без спец рукавиць технологічного оснащення.
- 3.5. Переконатися в справності системи блокувань і стежити за її роботою.
- 3.6. Не працювати при відсутності огорожі і вентиляції.
- 3.7. У випадку зникнення напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел. 2-04).
- 3.8. При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути піч і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення печі
- 4.2 Зібрати допоміжне оснащення
- 4.3 Зібрати залишки заготовок, налагоджувальні деталі і брак у спец тару
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей, таких як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до оточуючих металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

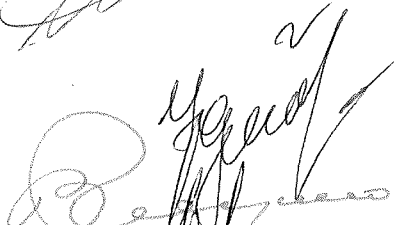
Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

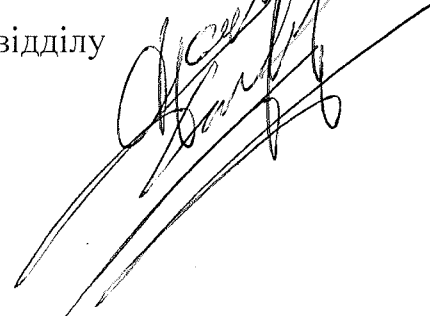
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДСЄВ

7

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 567
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ГІДРАВЛІЧНИХ ПРЕСАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
МОДЕЛЕЙ ДБ-2432, П-481

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 567
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ГІДРАВЛІЧНИХ ПРЕСАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
МОДЕЛЕЙ ДБ-2432, П-481**

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на гідравлічних пресах ДБ-2432, П-481, які встановлені у машинному залі (ауд.№191 кафедри ОМТ).
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці, та мають допуск згідно розпорядженню по кафедрі ОМТ.
- 1.3. Особи, виконуючі роботи на гідравлічних пресах зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації преса;
 - знати місцезнаходження засобів для надання першої допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі 9-101, 3-10), швидка допомога 9-103;
- 1.4. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36В.

- 1.6. Працюючий на гідравлічних пресах персонал повинен бути у спецодязі (халат або комбінезон).
- 1.7. Утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захарашувати його деталями, заготовками, тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1 Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застібнуті, одяг повинен бути заправлен так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2 Оглянувши впевнитись в справності пресу, наявності і справності необхідного інструменту.
- 2.3 Перевірити герметичність гідравлічних з'єднань, при необхідності підтянути їх і витерти олійні плями
- 2.4. Перевірити затягування кріплення штампового і пресового інструменту.
- 2.5 При монтажі прес-блока за допомогою кран-балки роботи проводити згідно вимогам ОП при роботі з підйомно-транспортним обладнанням.
- 2.6 Перевірити наявність огорожень на частинах преса що рухаються, передбачених заводом-виготовлювачем і умовами праці.
- 2.7 Кріпити пресовий інструмент у прес-блок тільки спеціальними прихватами і кріпильними болтами.
- 2.8 Перевірити на холостому ході систему керування пресом:
 - справність кнопок,
 - легкість переміщень повзуна;
 - хід повзуна відрегулювати таким чином, щоб направляючі колонки прес-блоку не виходили з втулок;
 - відсутність перекосів та люфтів у рухомих частинах прес-форми.
- 2.9 При виявленні несправності преса доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Стежити за станом кріплення штампа або прес-форми
- 3.2 Налагодження інструменту вести тільки в налагоджувальному режимі.
- 3.3 У робочій зоні преса не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4 Не знаходитися у зоні рухливих частин привода або подачі.
- 3.5 Переконатися в справності блокувань і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6 Не працювати при відсутності огорожень інструменту і виштовхувача

- 3.7 У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел. 2-04).
- 3.8 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути прес і доповісти відповідальній особі.
- 3.9 Не допускати перевантаження пресу та інструменту по зусиллю

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення преса і подачу зжатого повітря
- 4.2 Зібрати допоміжний інструмент
- 4.3 Зібрати залишки заготовок, налагоджувальні деталі і брак у спец тару
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
- негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
- вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до оточуючих металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

8.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 568
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПРОКАТНИХ ВАЛЬЦЯХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 568
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПРОКАТНИХ ВАЛЬЦЯХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на прокатних вальцях машинного залу кафедри ОМТ.
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та допущених до роботи на даному обладнанні розпорядженням по кафедрі.
- 1.3. Працювати на обладнанні тільки в робочий час та виконувати роботу, яка доручена адміністрацією.
- 1.4. Особи, виконуючи роботи на прокатних вальцях зобов'язані:
 - додержуватись норми, правила та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - додержуватись вимоги внутрішнього трудового розпорядку для робітників НУ «Запорізька політехніка»;
 - додержуватись вимоги інструкції по експлуатації прокатних вальців;
 - знати місце знаходження засобів для надання допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (при пожежі: тел. 9-101,3-10; швидка медична допомога 9-103).
- 1.5. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.6. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не менше 36 в.

- 1.7. Працюючий персонал повинен робити в спецодязі (робочий халат або комбінезон).
- 1.8. Співробітник зобов'язаний утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.
- 1.9. Негайно доповідати керівнику (відповідальній особі) про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на обладнанні.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застебнути, поли одягу повинні бути заправленні так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2. Оглянувши впевнитись в працездатності прокатних вальців, наявності і справності необхідного інструмента.
- 2.3. Перевірити надійність заземлення вальців і контрольної дослідницької апаратури.
- 2.4. Перевірити наявність огорожень на частинах вальців, що рухаються, передбачених заводом виготовлювачем і умовами праці.
- 2.5. Перевірити на холостому ході систему керування:
 - справність кнопок;
 - регулювання перекоосу робочих валків;
 - роботу механізму електродної зупинки вальців.
- 2.6. При виявленні несправностей вальців доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

- 3.1. Налагодження інструменту вести тільки в налагоджувальному режимі.
- 3.2. У робочій зоні вальців не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.3. Не знаходитися в зоні рухливих частин привода або подачі.
- 3.4. Переконатись в справності блокування і стежити за його спрацьовуванням.
- 3.5. Не працювати при відсутності огорожень.
- 3.6. У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі, виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.: 2-04).
- 3.7. При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути вальці і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути живлення прокатних вальців
- 4.2 Зібрати допоміжний інструмент
- 4.3 Зібрати залишки заготовок, налагоджувальні деталі і брак у спец тару
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей таких як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до тушіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття його за одяг, не доторкуючись при цьому до оточуючих металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

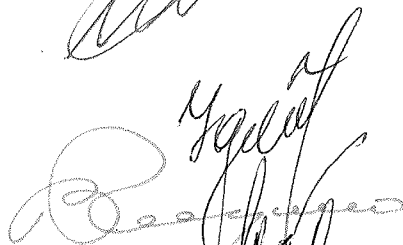
Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

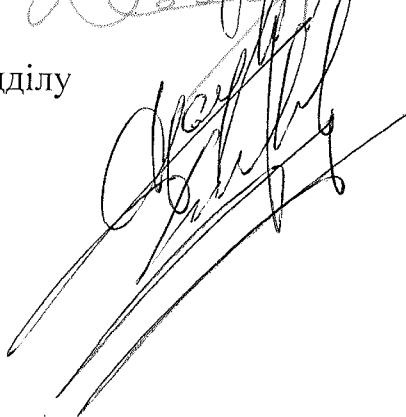
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСВ

9.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 569
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ З ВИКОРИСТАННЯМ ПІДВІСНОГО
ЕЛЕКТРИЧНОГО ОДНОБАЛОЧНОГО КРАНА
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
(ТИПУ 5-17,4-15-6-380)

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 569
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ З ВИКОРИСТАННЯМ ПІДВІСНОГО
ЕЛЕКТРИЧНОГО ОДНОБАЛОЧНОГО КРАНА
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
(ТИПУ 5-17,4-15-6-380)

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог охорони праці при роботі з використанням підвісного електричного однобалочного крана типу 5-17,4-15-6-380 зав. № 69187 керуемого з підлоги в аудиторії № 191 4-го навчального корпусу кафедри «Обробки металів тиском».
- 1.2 До роботи допускаються співробітники кафедри, які пройшли навчання, попередній медичний огляд, вступний, первинний, повторний інструктаж з охорони праці, вивчили конструктивні особливості крана керуемого з підлоги та мають допуск згідно розпорядження по кафедрі ОМТ.
- 1.3 Особи, виконуючи роботи на крані зобов'язані:
- дотримуватись норм, правил та інструкції з охорони праці, пожежної безпеки за наказом Міністерства соц. політики України №62 від 19.02.2018р.
 - дотримуватися вимог внутрішнього трудового розпорядку для робітників НУ «Запорізька політехніка»; виконувати вимоги інструкції по експлуатації крана;
 - знати місцезнаходження засобів для надання долікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі 3-10, 9-101, швидка мед, поміч 9-103).
- 1.4. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.

- 1.5 Піклуватись про власну безпеку, пам'ятати про особисту відповідальність за дотримання правил охорони праці.
- 1.6 Працюючий на крані персонал повинен бути забезпечений робочим халатом або комбінезоном та брезентовими рукавицями.
- 1.7 Особи, що не виконують вимоги даної інструкції несуть відповідальність згідно з діючим законодавством і правилами внутрішнього трудового розпорядку НУ «Запорізька політехніка».

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застібнути, поли одягу по-винні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2. Оглянути робоче місце, прибрати з під ніг все, що може зашкодити роботі.
- 2.3. Підготовка робочих місць в машинному залі повинна здійснюватись задалегідь навчально-допоміжним персоналом.
- 2.4. Перевірити стан вантажозахоплюючих пристроїв, в тому числі:
 - наявність на них бирок або клейма із вказаним номером, вантажно-підйомністю і дати виготовлення;
 - відсутність обриву окремих дротин, зносу та корозії вище зазначених норм для стропів, виготовлених із сталевих канатів;
 - відсутність витяжки та зносу понад 10% від початкового діаметру ланки або тріщин для стропів, виготовлених з ланцюгів.
- 2.5. Перевірити справність основних деталей та вузлів крана:
 - відсутність заїдання кнопок управління у гніздах;
 - правильність намотки сталевих канатів на барабан;
 - стан гака (знос у зеві від вантажозахоплюючого пристрою повинен бути не більше 10%, відсутність тріщин та розігнутості, наявність шплинтовки гайки)
 - легкість повертання гака у гаківій підвісці, після вказаних перевірок включити електроживлення;
 - перевірити роботу тормоза контрольним вантажем, або вантажем, близьким до вантажопідйомності механізму підйому на висоту 200-300 мм з витримкою у такому положенні протягою 10 хвилин;
 - перевірити роботу обмежувача висоти підйому гака.
- 2.6. При виявленні будь-якої несправності крана або вантажозахоплюючого пристрою негайно припинити роботу, доповісти керівникові робіт, зав. лабораторією. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і на ступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Не порушувати самим і зупинити порушників правил безпеки роботи.
- 3.2 Під час роботи бути уважним, не відволікатися на сторонні справи та не відволікати інших.

- 3.3 Для підйому вантажу застосовувати стропи відповідно до його маси з урахуванням числа розгалужень каната або ланцюга і кута їх нахилу.
- 3.4 Канати і ланцюги повинні бути підібрані такої довжини, щоб кут між їх розгалуженням не перевищував 90° .
- 3.5 Не підіймати вантаж, маса якого перевищує вантажопідйомність крана (5т).
- 3.6. Не допускати підняття гака крана до обмежувача висоти підняття. Обмежувач висоти підняття гака призначений для аварійних цілей.
- 3.7 При підйманні або опусканні вантажу, встановленого біля стіни, інших конструкцій чи обладнання, не знаходитись самому і слідкувати за тим, щоб не було інших людей між вантажем і вказаними частинами будівлі та обладнання.
- 3.8 Дрібноштучні вантажі (поковки, відливки, готові деталі та ін.) потрібно переміщувати у спеціальній тарі. При цьому завантаження її повинно бути не вище бортів.
- 3.9 Перед підйомом вантажу, за масою близького до дозволеної вантажопідйомності, підняти його на висоту 200-300 мм і перевірити надійність гальма.
- 3.10 При виявленні неправильного і ненадійного обв'язування або зачеплення вантажу, опустити його і провести строповку знову. Пам'ятати, що притримувати стропи, які зісковзують з вантажу при його піднятті або транспортуванні, а також поправляти їх ударами молотка або ломом забороняється.
- 3.11 При переміщенні вантажу у горизонтальному напрямку він повинен бути піднятий не менш, ніж на 0,5 м вище предметів, які зустрічаються на шляху. Вантаж піднімати та переміщати плавно, без ривків і розхитувань.
- 3.12 Не переключати рух механізму крана з прямого ходу на зворотній до повної його зупинки.
- 3.1.3 Не переміщати вантаж над людьми. Під час переміщення вантажу в горизонтальному напрямку знаходитись від нього на безпечній відстані.
- 3.14 При перекосі не вирівнювати вантаж, який підіймається або переміщується, масою свого тіла.
- 3.15 Для розвороту, а також для запобігання самовільного розвороту довгомір-них та громіздких вантажів під час їх підйому чи переміщення застосувати спеціальні відтяжки необхідної довжини.
- 3.16 Не підтягувати вантаж по підлозі при косому натяжінні вантажного канату крана. Для цієї мети вимагати встановлення спеціальних блоків, які забезпечують вертикальне положення вантажного канату.
- 3.17 На місці укладки вантажу попередньо укласти підкладки, щоб стропи можна було легко і без пошкоджень витягти з-під вантажу. Пам'ятати, що видирати краном защемлені стропи забороняється.
- 3.18 Перед опусканням вантажу оглянути місце, на яке вантаж повинен бути опущений та переконатися в неможливості падіння, перекидання або зісковзування вантажу, який встановлюється.

- 3.19 негайно доповідати зав. лабораторією про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на крані.
- 3.20 Співробітники кафедри можуть припинити роботу, якщо створились умови (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні), небезпечні для їх життя і здоров'я, а також для людей, які їх оточують. Факт наявності такої ситуації підтверджується спеціалістами відділу охорони праці, з участю представників профспілки.
- 3.21 Всі співробітники кафедри повинні знати місцезнаходження засобів вогнегасіння і вміти ними користуватись.
- 3.22 При нещасних випадках та раптових захворюваннях доповісти відповідальній особі, при необхідності надати постраждалому першу допомогу.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

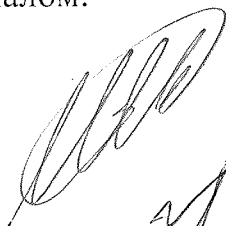
- 4.1 Звільнити гак від вантажу;
- 4.2 Підняти гак крана і вимкнути рубильник;
- 4.3 Прибрати зйомні вантажозахоплюючі пристрої у відведене для їх зберігання місце.
- 4.4 Про всі неполадки, виявлені під час роботи повідомляти зав. лабораторією для прийняття заходів по їх усуненню;
- 4.5 Привести до ладу робочі місця.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 Створення аварійних ситуацій (пожеж, вибухів, ураження електричним струмом та ін.) можна уникнути, підвищуючи увагу при виконанні робіт з дотримання заходів безпеки праці.
- 5.2 При появі несправностей таких як: поява запаху гарі, поява сторонніх звуків та вібрацій, пошкодження вантажозахоплюючих пристроїв чи крана-негайно припинити роботу, вимкнути електромережу, вентиляцію та повідомити відповідальну особу.
- 5.3 При задимленні приміщення та виникненні пожежі повідомити керівника роботи та приступити до гасіння пожежі. При неможливості ліквідувати пожежу своїми силами, треба подзвонити в пожежну охорону за тел. 9-101 або відділ охорони за тел. 3-10.
- 5.4 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач);
 - звільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання, шляхом взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до оточуючих металевих частин;
 - визначити стан потерпілого, надати першу допомогу, викликати лікаря, зателефонувати за тел. 5-11 або 9-103 у швидку допомогу.

5.5 Важких наслідків від легких травм можна уникнути шляхом надання першої допомоги, своєчасним використанням медичних препаратів з аптечки, що зберігається в лабораторії. Невеликі рани промиваються перекисом водню, змащуються йодом і пов'язуються чистим, по можливості стерильним матеріалом.

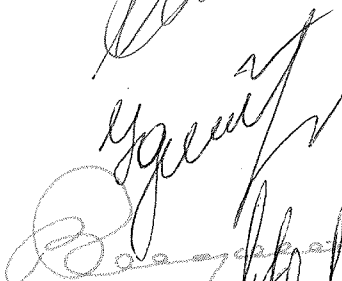
Завідуючий кафедри

Антон МАТІУХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

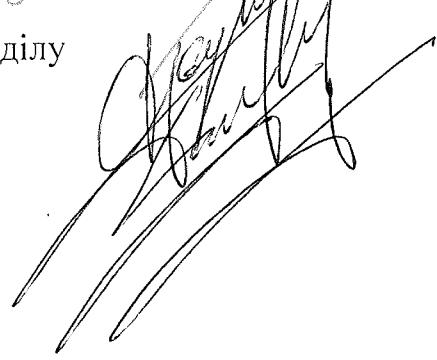
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 570
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПНЕВМОМОЛОТІ МБ-412
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. №42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 570
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПНЕВМОМОЛОТІ МБ-412
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на пневмомолоті МБ-412 машинного залу кафедри ОМТ.
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та допущені до роботи на даному обладнанні розпорядженням по кафедрі.
- 1.3. Працювати на обладнанні тільки в робочий час та виконувати роботу, яка доручена адміністрацією.
- 1.4. Особи, виконуючі роботи на пневмомолоті обов'язані:
 - дотримуватись норми, правила та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимоги внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
 - дотримуватись вимоги інструкції по експлуатації пневмомолота;
 - знати місце знаходження засобів для надання допомоги, первинних засобів пожежогасінні, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (при пожежі: тел. 9-101, 3-10; швидка допомога тел..9-103
- 1.5. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.6. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.
- 1.7. Експлуатуючий персонал повинен працювати у спецодязі (робочий халат або комбінезон).

- 1.8. Співробітник зобов'язаний утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.
- 1.9. негайно доповідати керівнику робіт (відповідальній особі) про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на обладнанні

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застебнути, поли одягу повинні бути заправленні так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2. Зовнішнім поглядом впевнитись в працездатності молота, перевірити справність робочого інструменту, яке використовується при куванні
- 2.3. Заборонено працювати на несправному молоті, при слабкій пружині педалі, робити самому регулювання або ремонт молота.
- 2.4. Впевнитись в наявності запобіжної загорожі та її справності.
- 2.5. Перевірити кріплення бойків клинами, а також паралельність площин верхнього і нижнього бойків.
- 2.6. Перевірити подачу мастила від насоса на деталі молота, що труться.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

- 3.1. Необхідно постійно стежити за станом запобіжних загорож, надійності, кріплення бойків молота.
- 3.2. Слідкувати за тим, щоб контрольні риси на бабі не виходили за межі нижнього торця букси, нижче чим 10 см.
- 3.3. Ручні покладні інструменти і кліщі тримати так, щоб вони знаходилися не перед ковалем, а збоку від нього.
- 3.4. Користуватися кліщами, губки яких відповідають розмірам і профілю поковки.
- 3.5. На ручки кліщів одягати запобіжне кільце.
- 3.6. При вирубуванні гарячого металу стежити за вертикальним положенням сокири, останні удари мають бути слабкими.
- 3.7. Слідкувати за тим, щоб при вирубуванні відокремлювана частина металу падала в безпечну зону.
- 3.8. Готові поковки складати в спеціально відведене місце.
- 3.9. Не залишати без нагляду працюючий молот.
- 3.10. Робити кування і вирубування недостатньо нагрітого (і холодного) металу, а також сухі удари бойка об бойок (без поковки).
- 3.11. Ковку металу завтовшки менше 5 мм вести заборонено.
- 3.12. Заборонено очищати окалину з нижнього бойка руками або рукавицями видаляти окалину з бойків тільки щіткою.
- 3.13. Заборонено вести ремонт або налаштування молота під час роботи молота або кування металу.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.

- 4.1. Вимкнути рубильник і привід молота.
- 4.2. Провітрити приміщення за допомогою вентиляції.
- 4.3. Привести робоче місце в порядок, убрати не використані матеріали
- 4.4. Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці.
- 4.5. Вимити обличчя і руки водою з милом.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ.

- 5.1. При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, пошкодження огороження приводу, негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу.
- 5.2 При опіку - полити водою обпалене місце, а потім накласти стерильну пов'язку.
- 5.3. При травмуванні необхідно надати першу медичну допомогу потерпілому, повідомити керівництво кафедри і при необхідності викликати швидку медичну допомогу (тел. 9-103).
- 5.4. При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (тел. 9-101;3-10), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.5. При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач);
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання, шляхом взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до оточуючих металевих частин;
 - викликати лікаря (тел.: 9-103) і надати першу медичну допомогу.

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 571
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ЕЛЕКТРИЧНІЙ КАМЕРНІЙ ПЕЧІ ПЕК-1
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 571
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ЕЛЕКТРИЧНІЙ КАМЕРНІЙ ПЕЧІ ПЕК-1
КАФЕДРИ ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на печі - ПЕК-1 кафедри ОМТ.

1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та допущені до роботи на даному обладнанні розпорядженням по кафедрі.

1.3. Особи, виконуючі роботи на печі зобов'язані:

- додержуватись норм, правила та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
- додержуватись вимоги внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
- додержуватись вимоги інструкції по експлуатації печі;
- знати місце знаходження засобів для надання допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (при пожежі: тел. 9-101, 3-10; швидка медична допомога 9-103).

1.4. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.

1.5. Працюючий персонал повинен робити в спецодязі (робочий халат або комбінезон).

1.6. Співробітник зобов'язаний утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захарашувати його деталями, заготовками, тощо.

1.7. Негайно доповідати керівнику (відповідальній особі) про помічені несправності та про відсутність запобіжних елементів на обладнанні.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застебнути, поли одягу повинні бути заправленні так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2. Зовнішнім оглядом впевнитись в справності печі ПЕК-1, в наявності та справності допоміжного обладнання.
- 2.3. Перевірити роботу витяжної вентиляції і знаходження гумового коврика у пульта управління.
- 2.4. Перевірити роботу елементів нагріву при подачі електроживлення допомогою регуляторів струму на кожній фазі в ручному режимі.
- 2.5. Перевірити навантаження печі контейнерами з спеченим матеріалом.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ.

- 3.1. Включити піч на розігрів. Виставити напругу і струм на пульта управління згідно техпроцесу нагріву.
- 3.2. Фіксувати дані нагріву печі до досягнення технологічної температури і при роботі терморегулятора. Дані занести в журнал.
- 3.3. Стежити за нагріванням контактів. Зробити позначки в журналі на наявність їх ремонту в разі іскріння.
- 3.4. Роботу у пульта управління вести стоячі на гумовому коврику.
- 3.5. У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі, виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.; 2-04).
- 3.6. При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути піч і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.

- 4.1. Зняти електроживлення, привести обладнання в вихідне положення.
- 4.2. Для запобігання опіків деталі виймати з печі при її охолодженні до температури не вище 150°C і в засобах індивідуального захисту.
- 4.3. По записам в журналі проаналізувати роботу нагрівальних елементів, зробити висновки на якість роботи і перспективи їх заміни.
- 4.4. Підготувати рухомий стіл для розборки контейнерів і необхідний інструмент.
- 4.5. Впевнитись в відсутності в мережі печі самозаймистих речей.
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми;
- негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
- вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач) ;
- вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом;
взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до оточуючих металевих частин;
- викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу.

Завідуючий кафедри

Антон МАТІУХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

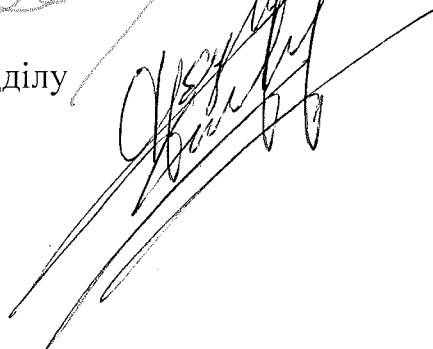
Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСЬВ

12.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 572
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВІБРАЦІЙНОМУ СИТІ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 05 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 572
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВІБРАЦІЙНОМУ СИТІ
КАФЕДРИ ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на вібраційному ситі в лабораторії кафедри ОМТ.
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та допущених до роботи на даному обладнанні розпорядженням по кафедрі.
- 1.3. Працювати на обладнанні тільки в робочий час та виконувати роботу, яка доручена адміністрацією.
- 1.4. Особи, виконуючі роботи на обладнанні зобов'язані;
 - додержуватись норм, правил та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - додержуватись вимоги внутрішнього розпорядку для працівників університету;
 - додержуватись вимог інструкції по експлуатації обладнання,
 - знати місцезнаходження засобів для надання допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (при пожежі: тел. 9-101, 3-10; швидка медична допомога 9-103).
- 1.5. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ.

- 2.1. Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застебнути, поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2. Не приступати до робіт, якщо освітлення, вентиляція не справна
- 2.3. Зовнішнім оглядом впевнитись в справності обладнання, і допоміжного інструменту.
- 2.4. Переконатись у відсутності пошкоджень захисного заземлення
- 2.5. Перевірити наявність захисного кожуха на ексцентрику електродвигуна
- 2.6. Вибрати решето по фракції порошку.
- 2.7. Перевірити на холостому ході управління віброситом
 - справність кнопок.
 - амплітуда вібрації не перевищує 5... 10 мм.
- 2.8. При виявленні несправності обладнання доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ.

- 3.1. Ексцентрик повинен бути захищеним огороженням.
- 3.2. У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі виключити обладнання і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.: 2-04).
- 3.3. При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, вимкнути обладнання і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ.

- 4.1. Вимкнути електроживлення обладнання.
- 4.2. Провітрити приміщення за допомогою вентиляції.
- 4.3. Привести робоче місце в порядок, убрати невикористовані матеріали
- 4.4. Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці.
- 4.5. Вимити обличчя і руки водою з милом.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей таких як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
- негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу.
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до тушіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
- вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
- вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття його за одяг, не доторкуючись при цьому до навколишніх металевих частин;
- викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу.

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

13.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 573
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА АКТИВАТОРІ-ЗМІШУВАЧІ
ТИПУ АСП-3 кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від 25 02 2025р. № 42-A

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 573
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА АКТИВАТОРІ-ЗМІШУВАЧІ
ТИПУ АСП-3 КАФЕДРИ ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на змішувачі типу АСП-3, який встановлено у машинному залі (ауд. 191).
- 1.2 До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та мають допуск згідно розпорядження по кафедрі ОМТ
- 1.3 Особи, виконуючі роботи на змішувачі зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції по охорони праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для працівників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації змішувача;
 - знати місцезнаходження засобів для надання долікарської допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії. (тел. при пожежі 9-101,3-10), швидка медична допомога (тел. 9-103)
- 1.4 Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5 Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.
- 1.6 Працюючий на змішувачі персонал повинен бути у спецодязі (халаті або комбінезоні) та у засобі індивідуального захисту (лепесток).
- 1.7 Утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РАБОТИ

- 2.1 Привести в порядок спецодяг, манжети рукавів застібнути, поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись в справності змішувача, наявності і справності необхідного оснащення
- 2.3. Включити електроживлення
- 2.4 Перевірити затягування кріплення кришки барабану
- 2.5 При змішуванні загрузати барабани тільки на 2/3 об'єму.
- 2.6 Перевірити наявність огорожень на частинах змішувача, що рухаються, передбачених заводом-виготовлювачем і умовами праці.
- 2.7 Кріпити кришку барабану кріпильними болтами з гумовою прокладкою
- 2.8 Перевірити на холостому ходу систему керування змішувачем.
 - справність кнопок,
 - легкість переміщень валків;
 - хід валків відрегулювати таким чином, щоб барабани плавно оберталися
 - відсутність вентиляції не допускається.
- 2.9 При виявленні несправності змішувача доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Стежити за станом кріплення кришки барабану
- 3.2 Завантажування барабанів вести тільки при зупиненому змішувачі
- 3.3 У робочій зоні змішувача не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4 Не знаходитися в зоні рухливих частин привода валків.
- 3.5 Переконатися в справності блокування і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6 Не працювати при відсутності огорожень і вентиляції.
- 3.7 У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.2-04).
- 3.8 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути змішувач і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення змішувача
- 4.2 Зібрати допоміжне оснащення
- 4.3 Зібрати залишки порошків, брак у спецтару.
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей такі як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до тушіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом
взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

15.
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 574
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВАЛКОВОМУ ЗМІШУВАЧІ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. №42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 574
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ВАЛКОВОМУ ЗМІШУВАЧІ
КАФЕДРИ ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1 Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на валковому змішувачі, який встановлено у машинному залі (ауд. 191).
- 1.2 До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці та мають допуск згідно розпорядження по кафедрі ОМТ
- 1.3 Особи, виконуючі роботи на змішувачі зобов'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для працівників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації змішувача;
 - знати місцезнаходження засобів для надання долікарської допомоги, первинних засобів пожеж тушіння, знати головні та запасні виходи шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії. (тел. при пожежі 9-101,3-10), швидка медична допомога (тел. 9-103)
- 1.4 Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5 Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36 В.
- 1.6 Працюючий на змішувачі персонал повинен бути забезпечений робочим халатом або комбінезоном та засобом індивідуального захисту (лепесток)

1.7 Утримувати в чистоті робоче місце на протязі усього робочого часу и не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РАБОТИ

- 2.1 Привести до ладу спецодяг, манжети рукавів застібнути, поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись в справності змішувача, наявності і справності необхідного оснащення
- 2.3. Включити електроживлення
- 2.4 Перевірити затягування кріплення кришки барабану
- 2.5 При змішуванні загрузати барабани тільки на 2/3 об'єму.
- 2.6 Перевірити наявність огорожень на частинах змішувача, що рухаються, передбачених заводом-виготовлювачем і умовами праці.
- 2.7 Кріпити кришку барабану кріпильними болтами з гумовою прокладкою
- 2.8 Перевірити на холостому ходу систему керування змішувачем.
 - справність кнопок,
 - легкість переміщень валків;
 - хід валків відрегулювати таким чином, щоб барабани плавно оберталися
 - відсутність вентиляції не допускається.
- 2.9 При виявленні несправності змішувача доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РАБОТИ

- 3.1 Стежити за станом кріплення кришки барабану
- 3.2 Завантажування барабанів вести тільки при зупиненому змішувачі
- 3.3 У робочій зоні змішувача не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4 Не знаходитися в зоні рухливих частин привода валків.
- 3.5 Переконатися в справності блокування і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6 Не працювати при відсутності огорожень і вентиляції.
- 3.7 У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел.2-04).
- 3.8 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути змішувач і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення змішувача
- 4.2 Зібрати допоміжне оснащення
- 4.3 Зібрати залишки порошків, брак у спец тару.
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості самозапалювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом.

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей таких як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведачущих частин обладнання шляхом
взяття його за одяг, не торкаючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

Завідуючий кафедри

Антон МАТІОХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 575
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПРЕС-АВТОМАТАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
МОДЕЛЕЙ КА-8130, КА-0424

ЗАПОРІЖЖЯ
2025р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «25» 02 2025р. № 42-А

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 575
ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ НА ПРЕС-АВТОМАТАХ
кафедри ОБРОБКА МЕТАЛОМ ТИСКОМ
МОДЕЛЕЙ КА-8130, КА-0424

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана інструкція призначена для забезпечення виконання вимог техніки безпеки при роботі на прес-автоматах моделей КА-8130, КА-0424, які встановлені у машинному залі (ауд.№191 кафедри ОМТ).
- 1.2. До роботи допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, навчання та інструктаж з охорони праці, та мають допуск згідно розпорядженню по кафедрі ОМТ.
- 1.3. Особи, виконуючі роботи на пресах-автоматах зоб'язані:
 - дотримуватись норм, правил та інструкції по охороні праці, пожежної безпеки;
 - дотримуватись вимог внутрішнього трудового розпорядку для робітників університету;
 - дотримуватись вимог інструкції по експлуатації преса;
 - знати місцезнаходження засобів для надання першої допомоги, первинних засобів пожежогасіння, знати головні та запасні виходи, шляхи евакуації в разі пожежі чи аварії (тел. при пожежі 9-101, 3-10), швидка допомога 9-103;
- 1.4. Не допускати на своє робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.
- 1.5. Для штучного освітлення в приміщенні не слід застосовувати люмінесцентні лампи денного освітлення, користуватись місцевим освітленням напругою не вище 36В.

- 1.6. Працюючий на прес-автоматах персонал повинен бути у спецодязі (халат або комбінезон).
- 1.7. Утримувати в чистоті робоче місце протягом усього робочого часу і не захаращувати його деталями, заготовками, тощо.

II. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1 Привести до ладу спецодяг, манжети рукавів застібнути поли одягу повинні бути заправлені так, щоб не було кінців, які звисають.
- 2.2 Зовнішнім оглядом впевнитись в справності пресу, наявності і справності необхідного інструменту.
- 2.3. Включити подачу зжатого повітря ($P_{\text{раб.}} = 4,5-5 \text{ кг/см}^2$)
- 2.4 Перевірити затягування кріплення штампового і пресового інструменту.
- 2.5. При монтажі прес-блока за допомогою кран-балки роботи проводити згідно вимогам ОП при роботі з підйомно-транспортним обладнанням.
- 2.6. Перевірити наявність огорожень на частинах преса що рухаються, передбачених заводом-виготовлювачем і умовами праці.
- 2.7 Кріпити пресовий інструмент у прес-блок тільки спеціальними прихватами і кріпильними болтами.
- 2.8 Перевірити на холостому ході систему керування пресом:
 - справність кнопок,
 - легкість переміщень повзуна;
 - хід повзуна відрегулювати таким чином, щоб направляючі колонки прес-блоку не виходили з втулок,
 - відсутність перекосів та люфтів у рухомих частинах прес-форми.
- 2.9 При виявленні несправності преса доповісти відповідальній особі. До роботи не приступати до усунення виявлених несправностей і наступного дозволу.

III. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 3.1 Стежити за станом кріплення прес-інструмента
- 3.2 Налагодження інструменту вести тільки в налагоджувальному режимі.
- 3.3 У робочій зоні преса не повинні знаходитися сторонні предмети.
- 3.4 Не знаходитися у зоні рухливих частин привода або подачі.
- 3.5 Переконавшись в справності блокувань і стежити за їхнім спрацьовуванням.
- 3.6 Не працювати при відсутності огорожень інструменту і виштовхувача
- 3.7. У випадку зникнення живильної напруги в силовій мережі виключити устаткування і викликати чергового електрика для усунення несправності (тел. 2-04).
- 3.8 При нещасних випадках чи раптових захворюваннях, виявлених несправностей обладнання, пристроїв, інструменту, засобів захисту вимкнути прес і доповісти відповідальній особі.

IV. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- 4.1 Вимкнути електроживлення преса і подачу зжатого повітря
- 4.2 Зібрати допоміжний інструмент
- 4.3 Зібрати залишки заготовок, налагоджувальні деталі і брак у спецтару
- 4.4 Прийняти всі необхідні заходи щодо виключення можливості samozapalювання промаслених речей
- 4.5 Повідомити відповідальній особі про всі недоліки, виявлені в процесі праці
- 4.6. Вимити обличчя і руки водою з милом

V. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1 При появі несправностей такі як: поява сторонніх звуків та вібрацій, послаблення кріплення пресового інструменту, пошкодження огороження чи прес-форми
 - негайно припинити роботу та повідомити відповідальну особу
- 5.2 При задимленні приміщення та виникнення пожежі треба подзвонити у пожежну охорону (т. 3-10, 101), повідомити керівнику роботи та приступити до гасіння пожежі.
- 5.3 При враженні електричним струмом необхідно негайно:
 - вимкнути обладнання (вимкнути загальний вимикач)
 - вивільнити потерпілого від струмоведучих частин обладнання шляхом взяття
 - його за одяг, не торкаючись при цьому до навколишніх металевих частин;
 - викликати лікаря (9-103) і надати першу медичну допомогу

Завідуючий кафедри

Антон МАТЮХІН

УЗГОДЖЕНО:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Декан МБФ

Василь ГЛУШКО

Начальник юридичного відділу

Максим ДЄЄВ